

**Wmo-kadernota
2012 – 2016**

Gemeente Heemskerk

‘Met Elkaar’

Inhoud

Inleiding	pagina 1
Uitgangspunten	pagina 5
Ontwikkelingen	pagina 7
Terugblik	pagina 9
Participatie	pagina 11
Indeling	pagina 12

Prestatieveld:

<i>1. Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten</i>	pagina 15
<i>3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning</i>	pagina 18
<i>4. Mantelzorgers en vrijwilligersbeleid</i>	pagina 20
<i>5. Bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer</i>	pagina 23
<i>2: Jeugd</i>	pagina 27
<i>6. Voorzieningen voor mensen met een beperking</i>	pagina 30
<i>7,8 en 9 Maatschappelijke zorg</i>	pagina 32
<i>Gezondheid</i>	pagina 36
Financiën	pagina 39
Bijlage 1: themabijeenkomst commissie WBW	pagina 41
Bijlage 2: reactie Burgerplatform augustus 2011	pagina 43
Bijlage 3: verwerking reacties Burgerplatform	pagina 45
Bijlage 4: Formeel advies Burgerplatform	

Inleiding

In de Wmo-kadernota 2008-2011 'De kunst van het binden en verbinden' was het volgend kader van de Wmo leidend: *De dagelijkse inrichting van de samenleving is het primaat van de burgers en de door hen zelf verkozen sociale verbanden. Behalve in het economische verkeer zetten veel burgers zich belangeloos in voor anderen. Zonder vrijwilligers kunnen in ons land de vele sportverenigingen zich niet staande houden, kan het onderwijs niet bloeien, verschaalt de leefbaarheid in de buurten en wijken. Zonder vrijwillige politieke en bestuurlijke activiteit zou de democratie niet functioneren. Zonder mantelzorgers zouden veel chronisch zieken, gehandicapten en ouderen hun eigen omgeving kwijtraken. Zonder deze inzet kunnen de vraagstukken van onze samenleving - van de leefbaarheid van de buurten en wijken in de steden en op het platteland tot aan voldoende zorg en ondersteuning voor mensen met beperkingen - nu en in de toekomst niet worden opgelost. Een samenhangend lokaal beleid is nodig; op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, wonen en welzijn én op aanpalende terreinen.*

Ook voor deze Wmo-kadernota geldt bovengenoemd uitgangspunt onverkort.

"Zelf richting kunnen geven aan je leven" is het centrale thema. Iedereen moet in staat zijn om zijn of haar leven zo in richten als ze dat zelf willen. En als je daar op enigerlei wijze (tijdelijk) in beperkt wordt, dan wordt je ondersteund of geholpen. Pas als je zelf richting kunt geven aan je leven, kun je volop en volwaardig mee doen aan de samenleving. Het brede Wmo-beleid van de gemeente Heemskerk richt zich dan ook op alle inwoners van de gemeente, want of het nu gaat om sport of om gezondheid, om een woningaanpassing of jeugdbeleid, om de bridgeclub of de toneelvereniging, het valt allemaal onder de Wmo. Die wet is dan ook nadrukkelijk een participatiewet en geen zorgwet.

In het collegeprogramma 2010-2014 en onze lange termijn visie (Strategische Visie 2040) wordt ernaar gestreefd om de verworvenheden veilig te stellen en Heemskerk een vitale, zelfbewuste en krachtige gemeente te laten zijn en waar nodig uit te bouwen. In het collegeprogramma 2010 – 2014 is het volgende opgenomen over de maatschappelijke ondersteuning: "Mensen moeten op eigen kracht aan de samenleving meedoen. Gekozen wordt voor een samenleving, waarin niemand apart wordt gezet, waarin ieder de kans krijgt zijn talenten te ontwikkelen en waarin van iedereen verwacht wordt naar vermogen een bijdrage te leveren. Als er weinig geld is en de samenleving vergrijsd, dan is betrokkenheid van bewoners bij hun leefomgeving en ondernemers bij hun werkgebied nog belangrijker dan anders. Mensen moeten in vrijheid kunnen leven, individueel, in gezins- en in verenigingsverband. Daar hoort ook bij dat mensen verantwoordelijkheid nemen. De overheid heeft een zorgplicht en laat mensen die in de knel zitten, niet in de kou staan".

Samen met meer dan 200 maatschappelijke organisaties zowel professioneel als vrijwillig, en omgeven door een woud aan regelgeving, geeft de gemeente Heemskerk dit beleid vorm in deze Wmo-kadernota. De nota schept de inhoudelijke kaders voor het beleid, dat in een aantal gevallen nog nader gedetailleerd wordt in plannen van aanpak (de voormalige uitvoeringsprogramma's). Daarbij nopen de huidige –financiële- omstandigheden tot het maken van keuzen en het zoeken naar creatieve oplossingen om toch de beoogde doelen te bereiken. Denk als voorbeeld aan de gemeente Den Haag waar sportkantines de functies van buurthuizen overnemen.

Hoewel het Wmo-beleid zicht richt op alle mensen, gaat de meeste aandacht uit naar die groepen die het meest kwetsbaar zijn. Het doel van ons Wmo-beleid is dan ook om:

- kwetsbare mensen met meervoudige beperkingen en problemen op meerdere leefgebieden,
- die niet zelf of binnen hun eigen netwerk voor een oplossing kunnen zorg dragen,
- voor wie een samenstel van diensten en voorzieningen nodig is,
- welke geleverd worden door meerdere partijen,

te ondersteunen en te begeleiden naar de juiste oplossing. De diensten moeten soms na elkaar en soms gelijktijdig beschikbaar zijn. Dat vergt een goede afstemming tussen de betrokken partijen, de zogenaamde ketensamenwerking. Deze is niet vrijblijvend doch heeft een verplichtend karakter.

De nota heeft betrekking op de periode 2012 – 2015 en is het vervolg op de eerste Wmo-kadernota 'De kunst van het binden en verbinden 2008-2011' van de gemeente Heemskerk. De daar ingezette beleidslijnen worden grotendeels voortgezet in de nieuwe periode. Nieuw is ook dat het onderdeel Publieke Gezondheidszorg nu integraal deel uitmaakt van de Wmo-nota. De kadernota Jeugd en Kadernota Diversiteit zijn geïntegreerd in deze kadernota. De nadere uitwerking vindt plaats in de plannen van aanpak.

Voor de nieuwe nota zijn de volgende speerpunten geformuleerd:

- de samenwerking tussen de maatschappelijke organisaties te versterken zodat uiteindelijk sprake is van complementaire dienstverlening en versnippering wordt tegengegaan,
- te werken aan verdere deskundigheidsbevordering en ketensamenwerking van maatschappelijke organisaties;
- de Kanteling verder door te voeren;
- Welzijn Nieuwe Stijl te implementeren;
- zoveel mogelijk op buurniveau te organiseren;
- onder regie van de gemeente.

Onder ieder prestatieveld tref u de indicatoren aan die gebruikt worden bij het meten van de mate van succes van het beleid. Ook is er een thermometer afgebeeld. Die thermometer is gebaseerd op de indicatoren die genoemd worden en geeft de situatie weer zoals die nu is. De budgetten die genoemd worden zijn de budgetten op basis van de begroting 2012. Het zijn overigens geen structurele (meerjarige) budgetten want voor de begroting 2013 zijn diverse ombuigingsvoorstellen op deze budgetten geraamd.

1. Uitgangspunten

De gemeente Heemskerk hanteert vijf uitgangspunten waarop de Wmo-nota gebaseerd wordt:

Civil society en participatie in de buurt

Een begrip dat veel wordt gebruikt in de context van de WMO is civil society. Daarmee wordt bedoeld: een systeem van verbanden waar mensen vrijwillig deel van uitmaken en die niet voortvloeien uit gezin, familie, vrienden, overheid of bedrijfsleven. De civil society bestaat idealiter uit allerlei initiatieven die door burgers zelf worden gestart, omdat ze die initiatieven belangrijk vinden of omdat ze vinden dat ze bijdragen aan de leefbaarheid van hun leefomgeving of van de samenleving als geheel. De term civil society past in het denken in termen van een terugtrekkende overheid, waarbij burgers worden geacht meer verantwoordelijkheid te nemen en elkaar te ondersteunen, in plaats van alle hulp en steun van de overheid te verwachten. De gemeente Heemskerk wil dat zo'n civil society vooral op buurniveau herkenbaar is. Dat betekent dat wordt ingezet op bevordering van sociale en maatschappelijke participatie van bewoners op buurniveau. Daarvoor is een netwerk van de sociale infrastructuur nodig, en organisatie van activiteiten voor en door bewoners. Vanuit buurtcentra worden door zorg- en welzijnsaanbieders (individuele) dienstverlening en groepsgerichte participatieactiviteiten aangeboden. Het buurtcentrum is ook de plek waar bewoners heen gaan voor informatie en advies. Ook het aanbod van sport- en cultuuractiviteiten, veelal opgezet door vrijwilligers, vormt een belangrijke pijler in het gemeentelijk beleid, waarbij sport ook voor een gezonde leefstijl een belangrijk middel vormt

Zelfredzaamheid

De basis is gelegen in het 'jezelf kunnen redden'. Veranderingen in de wetgeving en financiële druk leiden ertoe dat van burgers steeds vaker verwacht wordt dat ze zichzelf kunnen redden. De gemeente Heemskerk wil daarom investeren in bijvoorbeeld informele zorg en netwerken om die zelfredzaamheid vorm te kunnen geven. Er wordt ingezet op de eigen kracht van burgers.

Compensatieplicht

Mensen met een beperking, een chronisch psychisch probleem of een psychosociale probleem, en die daardoor moeilijkheden bij zelfredzaamheid of maatschappelijke participatie ondervinden, worden door de gemeente geholpen die moeilijkheden zo veel mogelijk te compenseren. Dat wordt ook wel de compensatieplicht genoemd.

Uitgangspunten van de compensatieplicht zijn dat :

- men zijn huishouden kan doen;
- men zich kan verplaatsen in en om de woning;
- men zich lokaal kan verplaatsen met een vervoermiddel;
- men andere mensen kan ontmoeten en sociale contacten kan leggen.

De gemeente stelt regels op over welke voorzieningen er worden aangeboden en aan welke voorwaarden voldaan moet worden om in aanmerking te komen voor een voorziening. Daarbij mag de gemeente ook kijken naar wat de persoon zelf en wat mensen in zijn omgeving, bijvoorbeeld familieleden, kunnen doen om de moeilijkheden te compenseren.

Profijtbeginself

Indien iemand direct profijt heeft van een bepaalde voorziening, mag daarvoor een eigen (inkomensafhankelijke) bijdrage gevraagd worden. Dat principe gaat ook op voor Wmo-voorzieningen en is een rechtstreeks gevolg van keuzen die de gemeente moet maken als gevolg van noodzakelijke bezuinigingen. De komende periode wordt dit verder uitgewerkt.

Regierol gemeente

In de Wmo-kadernota 2008 – 2011 wordt reeds vermeld dat de organisatie en uitvoering van zo veel mogelijk activiteiten moet worden overgelaten aan maatschappelijke organisaties. Dit is onverkort van toepassing voor de kadernota 2012 – 2015. De gemeente zal zich daar waar mogelijk beperken tot het voeren van regie en het ontwikkelen van beleid. Bij het voeren van de regie hanteren wij de volgende vier regieactiviteiten:

<p>Motiveren <i>Actief luisteren Relaties leggen Commitment vragen Meekrijgen Werken aan draagvlak</i></p>	<p>Verbinden <i>Samenwerken Commitment krijgen Op één lijn krijgen Zorgen voor samenhang Afspraken maken</i></p>	<p>Sturen <i>Opdrachten geven Knopen doorhakken Doorzetten Aanspreken Toetsen Afrekenen</i></p>	<p>Ondersteunen <i>Faciliteren Proces begeleiden Dienstbaar zijn aan behoeften ketenpartners</i></p>
--	---	--	--

Bron Conclusion Advies en Management: Stappenplan voor het werken met de basisfuncties vrijwilligerswerk

De regieactiviteiten zijn complementair: aan het begin ligt het accent van de regie op motiveren en ondersteunen. Vervolgens wordt meer prioriteit gegeven aan de samenhang van het aanbod. Randvoorwaarde hierbij is een niet-vrijblijvende samenwerking binnen de gemeente, tussen gemeenten, tussen gemeente en uitvoerende organisaties, tussen die uitvoerende organisaties en tussen managers en professionals.

De regie omvat vijf fasen: verkenningsfase, analysefase, visievormingsfase, ontwerpfase en implementatiefase en heeft als hoofddoel:

- het realiseren van de samenhang binnen het Wmo-beleid en met de aanpalende beleidsgebieden,
- het realiseren van optimale burgerbetrokkenheid,
- het initiëren en implementeren van vernieuwingen,
- het optimaliseren van de synergie tussen uitvoeringsorganisaties die in ketens samenwerken.

Op deze wijze is het voor alle partijen herkenbaar waarvoor men verantwoordelijk en aanspreekbaar is. Met een aantal grote maatschappelijke organisaties is de werkwijze in de afgelopen 4 jaren neergelegd in meerjarenovereenkomsten.

Voor het vormgeven van regie zijn verschillende methoden beschikbaar. De gemeente heeft bijvoorbeeld geëxperimenteerd met het Wmo-beleidskompas, maar er is geen blauwdruk voor het – succesvol- voeren van regie. Dit kan per situatie en beleidsterrein verschillen, en de gemeente is nog zoekende op welke manier deze rol in de gegeven situatie het best kan worden ingevuld.

2. Ontwikkelingen

De Kanteling

'De Kanteling' is een project vanuit de VNG, dat zich richt op het anders vormgeven van de compensatieplicht binnen de Wmo. Om de belemmering van de burger te compenseren wordt niet langer gekeken naar welke voorziening daarbij past, maar wordt gekeken welke ondersteuning de burger nodig heeft om te kunnen participeren in de maatschappij. Niet de voorziening staat centraal, maar het resultaat. Die ondersteuning zal in eerste instantie worden gezocht in de directe omgeving van de burger, eventueel met hulp van mantelzorgers en vrijwilligers.

Dit vergt een andere benadering dan voorheen. De gemeente zal meer tijd moeten nemen in het eerste gesprek met de klant. Het gesprek wordt meer vraagverhelderend, minder beoordelend. De gemeente én de burger moeten afstappen van het aanbod gericht denken en alle mogelijkheden verkennen om een hulpvraag op te lossen. Hierbij staan behoud van regie over het eigen leven en zelfredzaamheid voorop.

Samen met de burger wordt vastgesteld wat het resultaat van de ondersteuning moet zijn en welke oplossingen daaraan bijdragen. Het gaat dan lang niet altijd om individuele voorzieningen, ook met algemeen aanbod kan het resultaat bereikt worden.

Het project 'De Kanteling' speelt met name bij de individuele voorzieningen (woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, rolstoelen en hulp bij het huishouden). Wij willen in de komende periode vorm gaan geven aan de Kanteling in samenwerking met de maatschappelijke organisaties en andere gemeenten die actief zijn op het gebied van de Wmo.

Welzijn Nieuwe Stijl (WNS)

Om de burgers die niet op eigen kracht kunnen meedoen aan de samenleving nog beter te ondersteunen is het noodzakelijk om de doorontwikkeling van de Wmo te stimuleren en de kansen optimaal te benutten. Voorwaarden voor succes zijn hierbij onder andere dat de (sturings)relatie tussen gemeenten en welzijnsorganisaties en de kwaliteit en professionaliteit van het welzijnswerk op orde zijn. Het welzijnswerk heeft namelijk een belangrijke rol bij de uitvoering van de Wmo. Om op deze twee punten een verbeterslag te kunnen maken is het landelijke programma 'Welzijn Nieuwe Stijl' (WNS) gelanceerd. De doelen van WNS zijn 'gemeenschappelijker, professioneler en efficiënter'. Welzijn Nieuwe Stijl kent acht bakens (kenmerken). Deze geven richting aan de kwaliteitsontwikkeling van de welzijnssector, en zijn daarmee ook voor gemeenten in hun rol als opdrachtgever relevant.

De acht bakens van Welzijn Nieuwe Stijl zijn:

- gericht op de vraag achter de vraag;
- gebaseerd op de eigen kracht van de burger;
- direct er op af;
- formeel en informeel in optimale verhouding;
- doordachte balans van collectief en individueel;
- integraal werken;
- niet vrijblijvend, maar resultaatgericht;
- gebaseerd op ruimte voor de professional.

Deze bakens zijn bedoeld om richting te geven aan de uitvoering van het programma Welzijn Nieuwe Stijl, zowel voor de welzijnsorganisaties als voor de gemeenten:

Voor de welzijnsorganisaties geven ze de gewenste richting aan voor het verbeteren van de kwaliteit en de professionaliteit. Het gaat dan steeds om de professionaliteit in relatie tot de burger.

Voor de gemeenten fungeren ze als ijkpunten waaraan de opdrachten aan uitvoerende organisaties kunnen worden getoetst alsmede hun handelen na het verlenen van de opdracht.

De gemeente Heemskerk doet sinds 2010 mee aan het stimuleringsprogramma. Welzijn Nieuwe Stijl wordt in de periode 2012-2015 stapsgewijze ingevoerd. Doel stimuleringsprogramma:

- Gemeenschappelijker: Het is van belang dat er voor de korte en langere termijn een lokale en/of regionale 'maatschappelijke agenda' is. Deze agenda komt tot stand door een dialoog met maatschappelijke instellingen en het lokaal bestuur. De acht bakens voeden daarbij mede de lokale discussie.

- **Professionaliser/Effectiever:** Deze doelstelling richt zich op welzijnsaanbieders (management en professionals), maar ook op de gemeente als opdrachtgever. Aanbieders van welzijn hebben een welzijnsaanbod dat is afgestemd op de visie van de gemeente en de vraag van de burger. Het gaat er dus om niet te sturen op producten, maar op resultaten en waar mogelijk op maatschappelijke effecten.
- **Efficiënter (op macro niveau):** Welzijn Nieuwe Stijl leidt er toe dat de vraag naar duurdere voorzieningen wordt uitgesteld en er efficiëntere ondersteuning geboden wordt. Dit kan door meer collectieve arrangementen aan te bieden. Het welzijnswerk is gericht op het versterken van het zelfregelend vermogen van de burger en het betrekken van de eigen sociale omgeving bij de ondersteuning. Meer efficiëntie ontstaat ook als de aanbieders van maatschappelijke ondersteuning en de aanbieders van bijvoorbeeld zorg meer samenwerken.

In de gemeente Heemskerk hebben welzijnsorganisatie Welschap en Socius, aanbieder van maatschappelijke dienstverlening de handen ineen geslagen om dit Welzijn Nieuwe Stijl-project te trekken. Daarvoor hebben inmiddels de eerste bijeenkomsten plaats gevonden met een groot aantal organisaties actief op het gebied van welzijn en zorg. Uit deze eerste bijeenkomst komen onder meer afspraken voort van organisaties om werkzaamheden beter op elkaar af te stemmen. De gemeente, die nauw bij het project betrokken is, zet in op het regisseren van zorg- en welzijnsactiviteiten op buurtniveau.

Demografische ontwikkelingen

Zoals voor veel gemeenten in Nederland, geldt dat ook in Heemskerk de vergrijzing zichtbaar zal worden in de bevolkingssamenstelling. Het aantal ouderen zal de komende decennia zowel relatief als absoluut sterk stijgen. Zo zal in 2040 meer dan 26% van onze bevolking ouder zijn dan 75 (PRIMOS 2009). Ook in vergelijking met het landelijk beeld een hoog aandeel. De forse toename van het aantal ouderen stelt veranderende eisen aan het zorg- en voorzieningenniveau in de gemeente, maar heeft ook gevolgen voor bijvoorbeeld de behoefte aan mantelzorgers en het aanbod vrijwilligers. In deze nota is aangegeven hoe de gemeente Heemskerk daar mee omgaat.

Wettelijke ontwikkelingen op het gebied van jeugdzorg en AWBZ

Het kabinet heeft het voornemen om naar verwachting per 2015 de taken op het gebied van de jeugdzorg over te hevelen naar de gemeenten om op deze manier de effectiviteit van de jeugdzorg te verbeteren. Wij zullen ons op de overkomst van de jeugdzorg gaan voorbereiden en deze ontwikkeling wordt geïntegreerd in de ontwikkelingen in het kader van het realiseren van een integrale jeugdgezondheidszorg voor 0-19 jarigen (zie ook prestatieveld 2).

Het kabinet heeft ook het voornemen om de AWBZ-functie dagbesteding en begeleiding een gemeentelijke taak binnen de Wmo te laten worden per 2013. Het betreft momenteel landelijk ongeveer 170.000 personen en tussen € 2 en 3 miljard aan AWBZ-middelen. Wij zullen ons, samen met de andere gemeenten in de regio, op de overkomst van deze AWBZ-functie gaan voorbereiden.

Nieuwe beleidscyclus

De gemeente Heemskerk wil naar een nieuwe beleidscyclus waarbij kaderstellend beleid, zowel inhoudelijk als financieel, directer worden gekoppeld aan de beleidsuitvoering. Daartoe is een model ontworpen dat met ingang van 2015 geïmplementeerd zou moeten zijn. Het kaderstellend beleid heeft dan niet meer alleen betrekking op de beleidsterreinen die onder de WMO vallen, maar op het gehele gemeentelijke beleid.

De komende jaren wordt al zoveel mogelijk naar die nieuwe situatie toegewerkt.

Geld wordt schaars

De terugtrekkende overheid is geen nieuwe ontwikkeling meer. Terugtrekken op kerntaken en verantwoordelijkheden meer bij organisaties en burgers zelf neerleggen is een proces dat al een aantal jaren aan de gang is. De economische situatie wakkert deze ontwikkeling verder aan en dwingt gemeenten nog sneller van generaal naar specifiek beleid te gaan, waarbij de focus met name op de risicogroepen ligt.

3 Terugblik

De gemeente is wettelijk verplicht om jaarlijks de resultaten van het eigen Wmo beleid te evalueren en te publiceren. De gemeente Heemskerk laat deze onderzoeken door een extern bureau uitvoeren (SGBO). In de nota 'Wmo, de kunst van het binden en verbinden, twee jaar later' (september 2009) zijn de resultaten over 2008 en 2009 opgenomen. De resultaten over 2010 zijn verwerkt in de Maatwerksamenvatting Benchmark 2011 inclusief de resultaten van het belevingsonderzoek Wmo onder inwoners, prestatievelden 1 t/m 4, die ter kennisname aan het College zijn voorgelegd.

Uit de diverse benchmarks volgt dat onze gemeente bovengemiddeld 'scoort'. Het algemene beeld dat te voor schijn komt over Heemskerk is positief te noemen. In de SGBO-onderzoeken staan de volgende conclusies:

"Op de vragen over de ontwikkeling en inzet van beleid op de verschillende prestatievelden scoort de gemeente bovengemiddeld. Daarnaast heeft de gemeenten op verschillende terreinen kwaliteitsafspraken gemaakt met aanbieders en veel afspraken gemaakt met woningcorporaties over het verbeteren van de leefbaarheid. Ook is de gemeente meer dan de andere benchmarkdeelnemers bekend met de mate van tevredenheid van de inwoners over de diverse ondersteuningmogelijkheden op het gebied van jeugd, mantelzorg en vrijwilligerswerk."

"Als we kijken naar de resultaten op de leefbaarheidsthermometer en van het belevingsonderzoek dan zien we een wisselend beeld. De schaalscores sociale en fysieke kwaliteit zijn lager en de betrokkenheid bij de buurt is ook minder. Tegelijkertijd vindt men dat er voldoende wordt georganiseerd in de buurt en geven de eenzaamheidsscores niet aan dat er sprake is van meer eenzaamheid dan elders. Het gevoel zich onveilig te voelen is lager, evenals de ervaren sociale overlast. De gemeente heeft aangegeven in de benchmark dat in de wijken en kernen voldoende voorzieningen aanwezig zijn. De inwoners missen een paar basisvoorzieningen in de omgeving zoals banken en winkels."

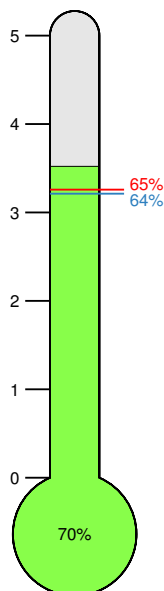
"Het percentage mantelzorgers, zoals ingevuld in de benchmark is relatief hoog en het gebruik van mantelzorgondersteuning is hoger (uit belevingsonderzoek). De tevredenheid over de ondersteuning is lager dan de referentiegemeenten. Vergeleken met andere benchmarkgemeenten heeft de gemeente in 2010 relatief weinig uitgegeven aan mantelzorg, o.a. aan het aantal uren dat beschikbaar is voor consulenten."

"Het lijkt er op dat de gemeente actief is in het bestrijden van verzuim en voortijdig schoolverlaten en ook van jeugdoverlast. Een substantieel onderdeel van sociale overlast is overlast veroorzaakt door de jeugd. De ervaren sociale overlast is in Heemskerk laag. Het verzuim is relatief hoog, maar dit kan ook betekenen dat dat komt omdat de leerplicht en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie vaak en snel in actie komen. Gezien het hoge percentage herplaatste voortijdig schoolverlaters lijkt dit laatste het geval."

In de SGBO-onderzoeken is ook een Wmo-thermometer opgenomen. De Wmo-thermometer is het gemiddelde van de scores op de acht thema's: participatie, leefbaarheid en sociale samenhang, jeugd, toegang tot en levering van individuele ondersteuning, mantelzorg, vrijwilligerswerk, wonen, zorg en toegankelijkheid en opvang.

Wmo-thermometer

De Wmo-thermometer geeft een indicatie van waar onze gemeente staat ten opzichte van andere gemeenten op het totale Wmo-beleid.

Gemiddelde van uw gemeentegrootteklasse: blauwe streepje
Benchmarkgemiddelde: rode streepje
Gemiddelde Gemeente Heemskerk: in de onderkant van de thermometer

De Wmo-thermometer laat zien dat gemeente Heemskerk hoger scoort dan het gemiddelde van de gemeentegrootteklasse scoort en hoger dan het gemiddelde van de benchmark.

Naast de thermometer staan indicatoren die mede bepalend zijn voor de 'score' van de thermometer. De genoemde waarden komen uit het SGB0 benchmarkonderzoek. In alle gevallen zijn de streefwaarden voor de gemeente Heemskerk gebaseerd op twee uitgangspunten:

- indien de waarde boven het gemiddelde niveau liggen willen we dat niveau handhaven;
- indien de waarde onder het gemiddelde niveau ligt, willen we het tenminste op het niveau van vergelijkbare referentiegemeenten brengen.

Sterrengids

Eind 2009 is er door Zorgbelang Noord-Holland een onderzoek verricht naar de kwaliteit van de Wmo-loketten in Noord-Holland. Dit onderzoek, genaamd de Sterrengids, heeft het gemeentelijke Wmo-loket vanuit de invalshoeken toegankelijkheid, bereikbaarheid, deskundigheid, bekendheid, objectiviteit en discretie beoordeeld. Het onderzoek vond plaats aan de hand van een enquête, interviews en een bezoek van een mystery guest. Het Wmo-loket van de gemeente Heemskerk scoorde 3 sterren en behoorde daarmee tot de 7 beste gemeentelijke Wmo-loketten in Noord-Holland.

4 Participatie

Participatie of te wel: meedoen, is een belangrijk begrip in de Wmo. Meedoen met en in de maatschappij, maar ook meedoen met totstandkoming van het beleid. Na de vaststelling van het Wmo-nota 2008 - 2011 is het niet stil geweest rondom participatie. Ieder jaar wordt de Wmo-benchmark uitgevoerd waarbij op basis van onderzoeken wordt gekeken hoe onze gemeente er voor staat. Daarnaast heeft onze gemeente er ook voor gekozen om tevredenheidsonderzoeken onder burgers, maatschappelijke organisaties en cliënten te houden.

Daarnaast is in de voorbereiding op de Wmo-kadernota 2012 – 2015 een tweetal bijeenkomsten gehouden die specifiek bedoeld waren om de mening van betrokken partijen te peilen. De eerste bijeenkomst in juni 2011 was bedoeld voor organisaties die actief zijn op het terrein van de Wmo. Verdeeld over vijf thema's is door de deelnemers aangegeven wat zij belangrijk vinden, hoe problemen kunnen worden opgelost en wat hun eigen rol daarbij is. Opvallend daarbij is dat ook organisaties zich steeds meer bewust zijn van hun eigen verantwoordelijkheden. Het is niet meer wachten op het beleid van de overheid, maar het is actief op zoek gaan naar de eigen rol in het dynamische Wmo-beleidsveld.

Dezelfde vragen zijn aan de orde geweest op een tweede bijeenkomst in juni 2011 waarbij burgers aan het woord kwamen. Hieruit blijkt dat ingezet moet blijven worden op de eigen kracht van burgers en hun wil tot ondersteuning van de samenleving. Anderzijds is ook van belang dat organisaties inspelen op de vraag van burgers en zorgen voor een aansluitend in plaats van overlappend aanbod, en de overheid, in dit geval de gemeente, stevig de regie ter hand neemt.

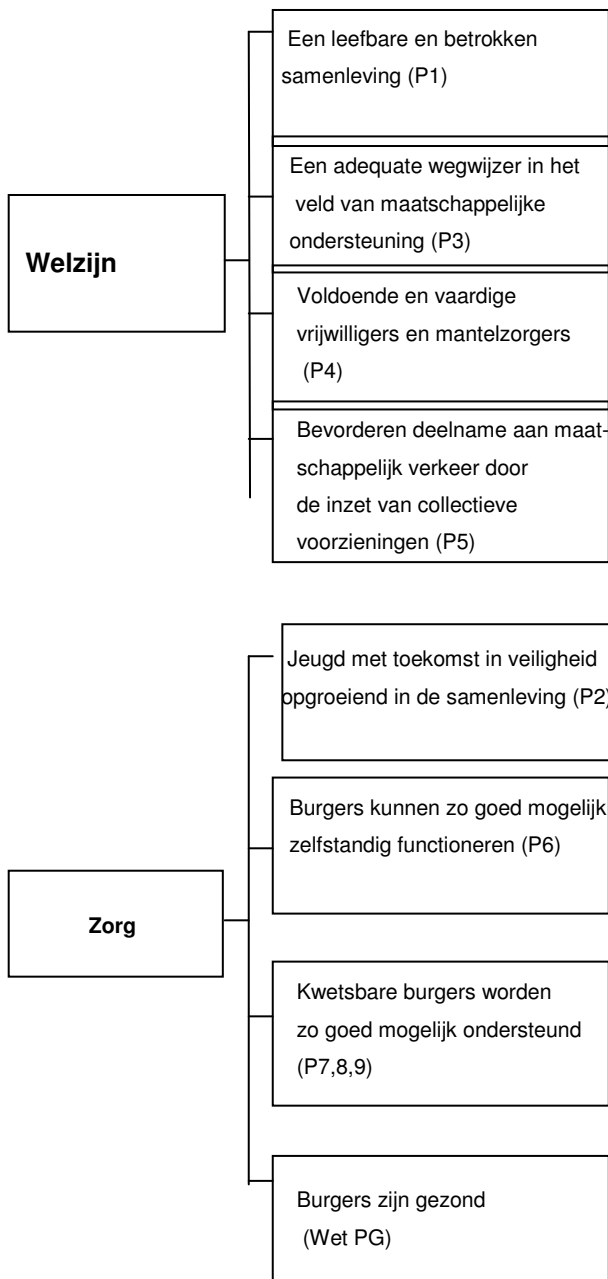
Het Burgerplatform is het officiële adviesorgaan van het college en is nadrukkelijk betrokken bij de totstandkoming van de Wmo-kadernota. Het Burgerplatform heeft in een vroeg stadium een notitie opgesteld met aandachtspunten en aanbevelingen en deze notitie is betrokken bij het schrijven van de nota. Het Burgerplatform is aanwezig geweest op de bijeenkomst in juni 2011 met burgers en heeft ook in een aparte bijeenkomst in augustus 2011 haar inbreng geleverd. Naar aanleiding hiervan heeft zij in augustus 2011 een schriftelijke reactie gegeven. In de bijlagen is zowel de reactie van het Burgerplatform terug te vinden, als ook de wijze waarop de reactie in de nota verwerkt is. Ook is in de bijlagen het formele advies van het Burgerplatform opgenomen, dat zij begin oktober 2011 gegeven heeft.

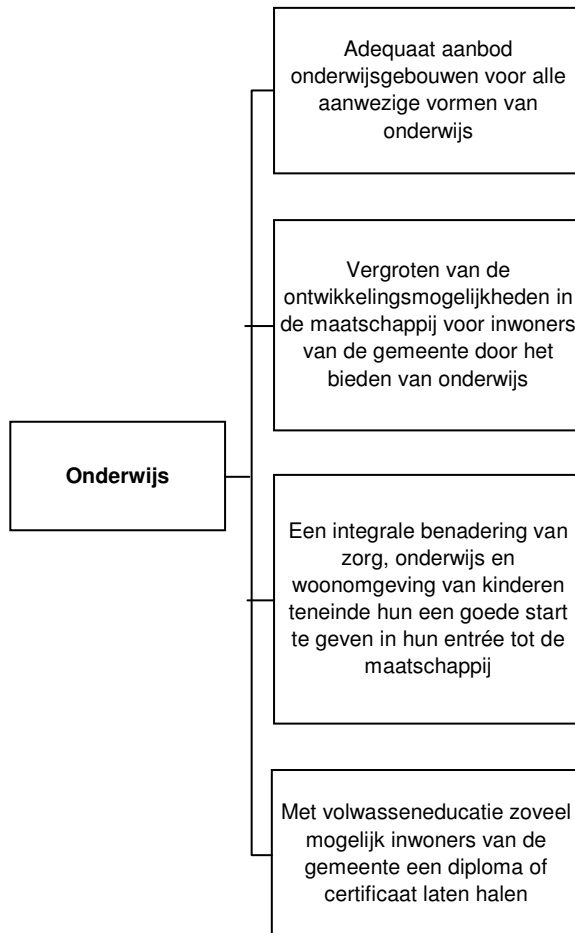
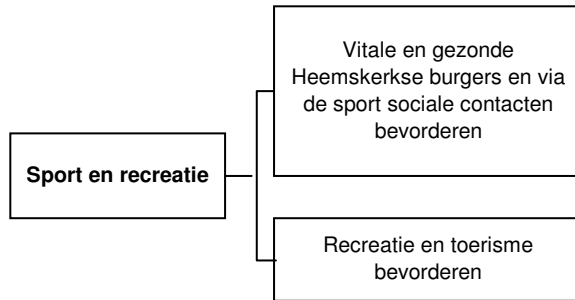
In oktober 2011 heeft er in de Raadscommissie WBW een openbare themabijeenkomst plaatsgevonden over de kaders van de Wmo-nota. Tijdens de bijeenkomst is de Wmo-kadernota inhoudelijk besproken en heeft er een discussie plaatsgevonden aan de hand van drie stellingen (die zijn opgenomen in de bijlagen) over de vragen: 'hoe ver reikt de regiefunctie van de gemeente?', 'hoe ver gaat de eigen kracht van de burgers?' en 'wat betekent actief burgerschap?'. Het bleek dat de beantwoording van deze vragen niet eenvoudig is. Niet alleen vanwege de verschillende opvattingen van de politieke partijen, maar ook vanwege de complexiteit van de aan deze vragen gekoppelde onderwerpen 'regierol', 'zelfredzaamheid' en 'civil society'. In de bijlage is weergegeven welke onderwerpen er in de discussie aan de orde gekomen zijn.

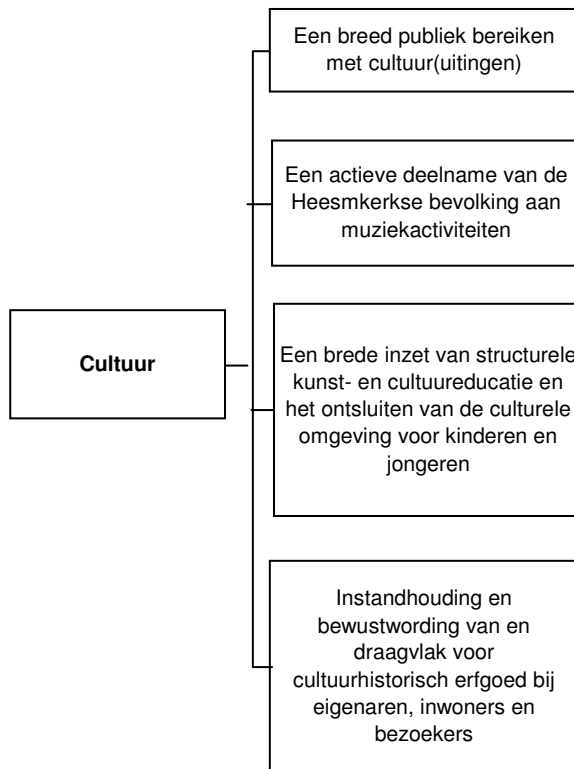
5. Indeling

De Wmo-kadernota bestaat, net als de programmabegroting van de Gemeente Heemskerk uit twee onderdelen:

Het onderdeel 'Welzijn' bestaande uit de prestatievelden 1, 3, 4 en 5 van de Wet maatschappelijke ondersteuning en het onderdeel 'Zorg' dat bestaat uit de prestatievelden 2, 6, 7, 8 en 9 van de Wet maatschappelijke ondersteuning en het onderwerp 'gezondheid' in het kader van de Wet Publieke Gezondheid (WPG). Voor de volledigheid geven we ook de onderdelen en doelenbomen van Onderwijs en Cultuur weer, hoewel niet al het beleid dat hieronder valt expliciet voor de Wmo wordt ingezet.

Programmaonderdeel Welzijn

Prestatieveld 1: het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten

1. Waar hebben we het over?

Wettelijke context/ontwikkelingen

Bij prestatieveld 1 gaat het om het bevorderen van de sociale samenhang in en de leefbaarheid van wijken en buurten/ de 'civil society'. Betrokkenheid bij de (directe) woonomgeving, fysiek en sociaal staat hierin centraal. Een buurt waarin bewoners in goede sociale samenhang samenwonen bevordert het individueel welbevinden en heeft een belangrijke wisselwerking met andere beleidsterreinen zoals mantelzorg, vrijwilligerswerk, maatschappelijke opvang, sportbeleid, ouderen- en jeugdbeleid, woonbeleid, veiligheidsbeleid, cultuurbeleid, speelbeleid, diversiteitsbeleid en meer.

Sport is bij uitstek een instrument dat ingezet kan worden om een bijdrage aan een goede sociale samenleving te leveren. Heemskerk kent een goed en actief (sport)verenigingsleven. Het beleid is er op gericht dit te handhaven door ondersteuning en te faciliteren. Specifieke activiteiten richten zich vooral op doelgroepen die qua sportparticipatie en sportfrequentie achterblijven ten opzichte van de rest.. Ook voor cultuur geldt dat het als instrument kan worden ingezet voor het bereiken van de Wmo-doelen.

Het aantal ouderen zal de komende decennia zowel relatief als absoluut sterk stijgen. Zo zal in 2040 meer dan 26% van onze bevolking ouder zijn dan 75 (PRIMOS 2009). Ook in vergelijking met het landelijk beeld een hoog aandeel. Met de groei van het aantal ouderen zal ook de vraag naar zorg toenemen. Tevens zal er meer vraag zijn naar voor ouderen comfortabele (nultreden)woningen. Voorzieningen waar regelmatig gebruik van gemaakt wordt of kan worden dienen zich in de directe omgeving te bevinden.

2. Wat willen we bereiken?

Hoofddoel

Een leefbare en betrokken samenleving:

Vergroten van de leefbaarheid van de gemeente en het bevorderen sociale samenhang/civil society. Iedereen doet mee. 'Wat op buurtniveau kan en voor heel Heemskerk wat moet'.

Sport en cultuur spelen daarin een belangrijke rol. De ambitie is dat voor iedere Heemskerker die dat wil een passend sport- en beweegaanbod in de buurt aanwezig is, dat bovendien veilig en toegankelijk is. Samen met andere partijen zoals de sportsector, lokale overheden en het bedrijfsleven wil de overheid voorwaarden scheppen om mensen (meer) te kunnen laten sporten en bewegen ('Spelen in de Buurt'). Ook particulier initiatief en publiek-private samenwerking zijn daarbij instrumenten.

Acceptatie van verschillen in sekse, cultuur, etnische achtergrond, seksuele geaardheid en handicap en proberen via betrokkenheid, ontmoeting en participatie iedereen, naar eigen kunnen mee, te laten doen in de civil society.

Gedurende de looptijd van deze kadernota willen wij samen met partners 'Grijswijzer' doorontwikkelen. Daarbij streven we naar een betere afstemming, gebaseerd op nieuwe inzichten, van de ontwikkelingen in de vraag naar diverse vormen van wonen en zorg. Dit kan gaan om de nabijheid van een huisarts tot passende woonvoorzieningen voor dementerenden. Sinds 2010 schuiven ook de welzijnsorganisaties uit Beverwijk en Heemskerk aan. In preventief opzicht zoals vrije tijdsbesteding, voorkomen van eenzaamheid e.d. vervullen zij een centrale rol.

Naast de 'Grijswijzer' willen we in Heemkerk alle mogelijkheden benutten om een passend maar ook efficiënt woonaanbod te hebben. Dat betekent in overleg met marktpartijen de mogelijkheden van levensloopbestendige woningen (woonkeur) in kaart te brengen zodat er in de toekomst geen extra geld uitgegeven hoeft te worden als in de woning voorzieningen moeten worden aangebracht. Maar het betekent ook dat we willen kijken of zogenaamde 'kangaroo-woningen', mantelzorgwoningen etc. in Heemskerk gewenst zijn, en zo ja, hoe we aan die wens kunnen voldoen.

Doelen

- Het bevorderen van de maatschappelijke participatie, sociale cohesie en zorg voor de leefomgeving van burgers, ongeacht herkomst, (diversiteit) en sociaal-economische positie. Uitgangspunt is om de zelfredzaamheid en het participerend vermogen van inwoners te waarborgen en te verbeteren
- Bevorderen van een goed gespreid en passend aanbod in woonvoorzieningen, bij voorkeur levensloopbestendig, en in verschillende prijsklassen.
- Voor elke buurt wordt, in samenwerking met de bewoners, een buurtscan opgesteld. Eind 2014 zal de samenwerking neergelegd zijn in formele buurtcontracten.
- Het beperken en terugdringen van (de) overlast in de openbare ruimte
- Kinderen en jongeren binnen hun mogelijkheden (niveau) laten participeren in de maatschappij en inbreng van jongeren bij hun leefomgeving vergroten. Aandachtsgebieden hierbij zijn ontwikkeling, opvoeding, ontmoeting en voorzieningen
- Sportstimulering door verhogen sportparticipatie en sportfrequentie
- 'Brede scholen' als ontmoetingspunten in de buurten en als middel om kinderen te introduceren in de Heemskerkse samenleving op het gebied van kunst, cultuur, taal, sport etc.
- verhoging sportparticipatie met betrekking tot specifieke doelgroepen
- gezonde en vitale sportverenigingen
- Stimuleren en subsidiëren van activiteiten van diverse organisaties waardoor geprobeerd wordt preventief begrip te krijgen voor de uniciteit van mensen door hen met andere inwoners in de gemeente Heemskerk in contact te laten komen
- Zorgen voor een goede uitvoering van de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen

3. Wat gaan we daar voor doen?

Activiteiten

Binnen onze systematiek van 'buurtgericht werken' heeft het buurtcontract een centrale functie. Hierin staan de afspraken vermeld die het buurtteam en de deelnemende partners ter bevordering van de leefbaarheid in de buurt gedurende de looptijd van het contract willen uitvoeren. Dat waren tot voor kort met name fysieke activiteiten zoals het oplossen van een parkeerprobleem of het inrichten van een speelplaats. De komende tijd willen wij bevorderen dat meer sociaal maatschappelijk gerichte activiteiten onderdeel uitmaken van de buurtcontracten zoals bijvoorbeeld jeugdbeleid, vrijwilligersbeleid, eenzaamheid of ouderenzorg.

In de toekomst wil Buurtgericht Werken gebruik gaan maken van buurtprofielen. In deze buurtprofielen staan alle gegevens die bekend zijn over de buurten gebundeld naar buurt. Hiermee wordt duidelijk welke aandachtspunten binnen welke buurt spelen en welke zaken binnen een buurt prioriteit zouden moeten krijgen. Om de buurtprofielen zo compleet mogelijk te maken zullen diverse gemeentelijke onderzoeken en monitoren op elkaar worden afgestemd.

Op het gebied van sport zijn er de volgende voornemens:

- Vernieuwen Uitvoeringsprogramma "Heemskerk sportief aan zet" 2008-2010
- Vergroten van de sportfrequentie onder alle Heemskerkers met het oog op het bevorderen van een gezonde leefstijl, waarbij speciale aandacht is voor groepen die nog niet voldoen aan de beweegnorm
- Aanbieden van verenigingsondersteuning ter bevordering van een "vitale" verenigingsstructuur.
- Inzetten van de combinatiefunctionaris in, op en om school en in buurten (toelichting op de combinatiefunctionaris is te vinden onder prestatieveld 2 'jeugd')

Ten aanzien van het 'wonen-welzijn-zorg-aanbod' is vanaf 2004 samengewerkt met de gemeenten Beverwijk en Uitgeest, de daar werkzame wooncorporaties en zorgaanbieders. Dit onder de werknaam 'Grijswijzer'. De oriëntatie van de bewoners van de Noordelijke IJmond beperkt zich immers niet tot de grenzen van ieders gemeente. Ook in Uitgeest en Beverwijk heeft een vergelijkbare ontwikkeling voor wat betreft wijksteunpunten plaatsgevonden. Naast het woonzorgaanbod zijn we ook bezig om het sterrensysteem voor woningen te herontwikkelen, hetgeen onder ander betrekking heeft op rolstoeltoegankelijkheid en doorgankelijkheid.

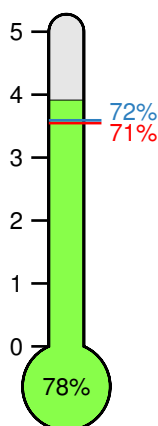
Samen met de grootste zorgleverancier in Heemskerk (en buurgemeenten), VIVA Zorggroep en de beide wooncorporaties WOONopMAAT en Pre Wonen zijn in Heemskerk de afgelopen jaren wijksteunpunten met woonvoorzieningen gerealiseerd. In deze centra zijn diverse eerste lijnsvoorzieningen ondergebracht als huisartsen, fysiotherapie en apotheek. Hoewel niet formeel geregeld bedienen deze centra elk ongeveer een kwart van onze bevolking. De komende jaren zal moeten blijken of de spreiding over de gemeente voldoet en de vraag en het aanbod van de verschillende vormen van zorg in balans is. Wanneer bijsturing nodig is zullen wij binnen de mogelijkheden die wij daartoe hebben bijdragen aan verbetering van het zorgaanbod. Deze mogelijkheden zijn met name randvoorwaardelijk van aard.

Indicatoren

Omschrijving Indicator	Referentie-waarde (jaar)	Streef-waarde Wmo-nota 2012-2014
Schaalscore sociale kwaliteit (vragen over sociale omgang in een buurt)	6,4 (2010) Landelijk: 6,8	6,8 (vergroten cohesie met 0,4)
Schaalscore fysieke kwaliteit (vragen over de mate waarin sprake is van verloedering)	4,4 (2010) Landelijk: 4,2	4,4 (handhaven)
% inwoners dat aan sport doet	74%	75%
het aantal geregistreerde klachten op het gebied van discriminatie van ingezetenen en niet ingezetenen over voorvallen in de gemeente		< 50

Bronnen: 1,2, Wmo-benchmark SGB0: Belevingsonderzoek 2010, 3 sportmonitor 2010, 4

Leefbaarheidsthermometer

Gemiddelde van gemeentegrootteklasse: blauwe streepje

Benchmarkgemiddelde: rode streepje

Gemiddelde Gemeente Heemskerk: in de onderkant van de thermometer

Het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in wijken, dorpen en buurten is in de leefbaarheidsthermometer weergegeven in elf indicatoren.

Conclusie is dat de gemeente Heemskerk hoger scoort dan het gemiddelde van de gemeentegrootteklasse en hoger dan het gemiddelde van de benchmark op de leefbaarheidsthermometer.

Prestatieveld 3: Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning

1. Waar hebben we het over?

Wettelijke context

Dit prestatieveld, het geven van informatie en advies en cliëntondersteuning heeft een algemene en een individuele component. Met 'geven van informatie en advies' wordt bedoeld op activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het gaat hierbij om algemene voorzieningen zoals (voldoende) informatiepunten, en om meer specifieke voorzieningen zoals een individueel advies, of hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag om zodoende een cliënt te ondersteunen bij het oplossen van een probleem. Het doel is om de eigen regie van de cliënt (en zijn omgeving) te versterken en de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen

De gemeente Heemskerk biedt de dienstverlening op de volgende wijze aan:

- door middel van het Wmo-loket en BalieZes, inclusief Centrum voor Jeugd en Gezin, die informatie, vraagverduidelijking, advies, bemiddeling, ondersteuning en toegang bieden tot individuele voorzieningen op de terreinen wonen, zorg en welzijn
- ter uitvoering van het uitvoeringsprogramma de Verbinding zullen eind 2011 in alle 6 buurten van onze gemeente informatiezuilen zijn geplaatst (met daarop onder meer het CJG en het digitaal Wmo loket). Hiermee wordt tevens ingespeeld op de voortschrijdende digitalisering van onze dienstverlening;
- door middel van de bibliotheek, waar het Jongereninformatiepunt is gevestigd.

Ontwikkelingen

Momenteel loopt er een pilot Voorportaal, waar invulling wordt gegeven op de taken die door de (komende) wijzigingen op de AWBZ worden overgeheveld naar onze gemeente (in deze nota nader toegelicht bij prestatieveld 5).

2. Wat willen we bereiken?

Hoofddoel

Voor iedere burger is duidelijk waar hij terecht kan als hij informatie en/of advies wenst over onderwerpen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning.

Doelen

Informatie, advies, vraagverheldering en (kortdurende) cliëntondersteuning: de gemeente biedt een algemene voorziening (informatiepunt) zodat de cliënt weet waar hij terecht kan met zijn vraag. De gemeente draagt zorg voor de verheldering van de (ondersteunings)vraag en ondersteunt de cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Het doel is om de eigen regie van de cliënt (en zijn omgeving) te versterken en de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen.

3. Wat gaan we daar voor doen?

Geconcludeerd wordt dat ingezet moet worden op de zelfredzaamheid: de burger is zelf verantwoordelijk om tijdig in zijn ondersteuningsbehoefte te voorzien. De gemeente is vangnet voor die burger die de benodigde ondersteuning niet zelf kan organiseren. Daarbij dient de gemeentelijke informatievoorziening ingericht te worden op de wettelijke en maatschappelijke ontwikkelingen zodat ook ingespeeld kan worden op de vraag van nieuwe doelgroepen (jeugdzorg, begeleiding)

Activiteiten

- het Wmo loket bij de gemeente voor individuele aanvragen Wmo wordt verder geprofessionaliseerd waarbij de dienstverlening voldoet aan de eisen van de Kanteling
- de pilot Loket Voorportaal wordt verder ingericht voor de voormalige AWBZ-functie Begeleiding en voor de jeugdzorg
- de samenwerking tussen de loketten wordt geïntensiveerd zodat aan het uitgangspunt dat een burger zich in principe niet vaker dan 1 keer tot een loket hoeft te wenden om over het hele scala aan voorzieningen de benodigde informatie te verkrijgen wordt voldaan

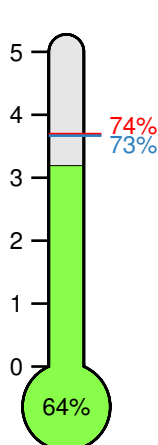
- de informatievoorziening richting de burger wordt verder onderhouden en uitbouwen door middel van:
 - brochures en publicaties die op strategische plaatsen aangeboden worden (huisartsen, gezondheidscentra, wijkcentra etc.)
 - de (verbeterde) gemeentesite,
 - de digitale Wmo-zuilen die op verschillende plekken in de buurt zijn geplaatst en waarop burgers het digitaal Wmo-loket en de CJG-website kunnen raadplegen
 - het plaatsen en onderhouden van informatiezuilen (eind 2011)
 - het gebruik van nieuwe media
 - speciale aandacht voor de kanteling
- BalieZes heeft een centrale rol in de informatievoorziening:
 - algemene vraagbaak burgers
 - spreekuren van de sociaal raadslieden, maatschappelijk werkers, ouderenadviseur, MEE-adviseur, Tandem, Context
 - meldpunt discriminatie

Indicatoren

Omschrijving	Referentie-waarde (jaar)	Streef-waarde Wmo-nota 2012-2014
% mensen dat weet waar hij zij terecht kan met vragen om informatie, advies en ondersteuning over zorg, wonen en welzijn	46% (2010) Landelijk: 49%	49%
% mensen dat niet in staat is info en advies Wmo te verkrijgen	6 (2010) 5 refgroep	5%
% mensen dat tevreden/zeer tevreden is over de informatievoorziening vanuit de gemeente	85%	85%
% mensen dat tevreden/zeer tevreden is over de bereikbaarheid (klachten, informatie en wensen) vanuit de gemeente	87% 87% refgroep	87%
% mensen dat bekend is met de Wmo	41% Landelijk: 41%	41%

Bronnen: 1,2,3,4: Wmo-benchmark SGBO: Belevingsonderzoek 2010

Thermometer toegang tot en levering van individuele ondersteuning (Prestatieveld 3 en 6)

Gemiddelde van gemeentegrootteklasse: blauwe streepje
 Benchmarkgemiddelde: rode streepje
 Gemiddelde Gemeente Heemskerk: in de onderkant van de thermometer.

De thermometer toegang tot en levering van ondersteuning bestaat voor een aanzienlijk deel uit vragen die ingaan op de inzet en uitvoering van beleid
 Conclusie: De meeste burgers in de gemeente zijn over het algemeen tevreden over de informatievoorziening vanuit de gemeente over wonen, zorg en welzijn.

Prestatieveld 4: Mantelzorgers en Vrijwilligersbeleid

1. Waar hebben we het over?

Wettelijke context

De Wmo geeft de gemeente de volgende taak op het gebied van Mantelzorg- en Vrijwilligersbeleid: 'Het ondersteunen van mantelzorgers bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarnemen, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers.'

Vrijwilligerswerk is onbetaald werk in enig georganiseerd verband vanuit een vrije keuze (onverplicht). De Wmo gaat over vrijwilligersbeleid in de brede zin en beperkt zich dus niet tot de zorgvrijwilligers.

Mantelzorg betreft het langdurig onbetaald zorgen voor een hulpbehoevende, waarbij de zorgverlening voortvloeit uit een persoonlijke relatie met de zorgvrager. Het gaat bij het geven van mantelzorg meestal niet om een vrije keuze, maar om iets dat de mantelzorger overkomt.

Een goede uitvoering van de Wmo is namelijk niet mogelijk zonder de (niet aflatende) inzet van vrijwilligers en mantelzorgers. Lokale organisaties als Welschap, Socius, d'Evelaer, De Stut, Stichting Welzijn Beverwijk en sport- en culturele verenigingen werken al jaren met vrijwilligers om een veelheid van activiteiten van jong tot oud te kunnen realiseren.

Ontwikkelingen

Het mantelzorgbeleid wordt in samenwerking met de gemeenten in Midden-Kennemerland vorm gegeven. Er is een regionaal onderzoek uitgevoerd en op basis van de uitkomsten van dat onderzoek zal de komende jaren het mantelzorgbeleid regionaal worden ingevuld. De rol van Tandem als (regionale) organisatie voor mantelzorgondersteuning zal daarbij nadrukkelijk in beeld komen. Meer op lokaal niveau geldt datzelfde voor de rol van de vrijwilligerscentrale Heemskerk/Beverwijk. Ook hier geldt de wens om deze activiteiten meer naar buurniveau te brengen en de samenwerking met andere (vrijwilligers)organisaties te versterken.

Voor veel clubs en verenigingen is het lastig om voldoende vrijwilligers te vinden voor het uitvoeren van de activiteiten. De demografische ontwikkelingen hebben ook gevolgen voor het vrijwilligersaanbod. De gemeente Heemskerk hecht groot belang aan het activiteiten, resultaten en mogelijkheden van vrijwilligerswerk. Door middel van de vrijwilligerscentrale en sportservice Kennemerland worden clubs en verenigingen ondersteund. Ook hier geldt dat verdere samenwerking met (vrijwilligers)organisaties gewenst is om doublures te voorkomen en de sector in brede zin te versterken.

2. Wat willen we bereiken?

Hoofddoel

Voldoende en vaardige vrijwilligers en mantelzorgers.

Doelen

- Het vergroten van het aantal mensen dat zich vrijwillig inzet voor anderen of hun omgeving met als doel de sociale samenhang te versterken;
- Daarmee de positie en het belang van vrijwilligerswerk in de Heemskerkse gemeenschap te benadrukken;
- Het voorkomen van een (dreigend) tekort aan vrijwilligers;
- Aandacht voor jonge vrijwilligers;
- Het vergroten van de vrijwillige inzet gericht op zorg en mantelzorgondersteuning (respijtzorg).
- Het versterken van de ondersteuning van mantelzorgers door:
 - overbelasting te voorkomen door het bieden van respijtzorg;
 - in te zetten op deskundigheidsbevordering;
 - het aantal vrijwillige thuiszorgers te vergroten, met daarbij specifieke aandacht voor jongeren.
 - mantelzorgers te betrekken bij de zorgindicatie.
 - de toegang tot de zorg voor mantelzorgers te verbeteren.
 - meer en betere samenhang tussen het aanbod van mantelzorgondersteuning, vrijwillige (thuis)zorg en vrijwilligerswerk.
 - Meer bekendheid te geven aan mantelzorg(ondersteuning)

3. Wat gaan we daar voor doen?

Activiteiten/projecten

De afgelopen jaren is uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma 'onmisbare schakels'. Dit heeft geleid tot een meer afgebakend beleidsterrein en een beter zicht op de problemen die er spelen. Om tot een effectief en efficiënt beleid te komen wordt samengewerkt met de andere gemeenten uit Midden-Kennemerland. Op basis van een gezamenlijk onderzoek is bepaald op welke manier de mantelzorgondersteuning de komende jaren opgezet gaat worden. Daarbij is door de deelnemende gemeenten aangegeven dat het wenselijk is dat de mantelzorgondersteuning meer lokaal georganiseerd gaat worden.

Voor een nadere uitwerking van deze wens is bij de provincie een subsidie aangevraagd in het kader van de Provinciale Sociale Agenda. Naast het vormgeven van de toekomstige mantelzorgondersteuning zal ook aandacht besteed worden aan de 'PR' rondom mantelzorgondersteuning. Gebleken is dat niet iedereen zich als mantelzorger ziet (terwijl men dat wel is), de mantelzorgers bij de gemeente onvoldoende in beeld zijn en er te weinig bekendheid is met de mantelzorgondersteuning.

Heemskerk kent een rijk verenigingsleven met een divers en groot aantal verenigingen op het gebied van sport, vrije tijd en cultuur. Zij vertegenwoordigen een breed maatschappelijk veld en drijven mede op de kracht en inzet van vrijwilligers. Vanwege bezuinigingen vallen steeds meer professionele taken terug op uitvoering door vrijwilligers, waardoor het belang van de positie van vrijwilligerswerk alleen maar toeneemt in de komende jaren. Voor wat betreft – de ondersteuning van- het vrijwilligersbeleid geldt dat de subsidierelatie met de vrijwilligerscentrale herijkt gaat worden. Naast de bestaande taken van het uitvoeren van maatschappelijke stages voor het onderwijs en het in stand houden van een vacaturebank voor vraag en aanbod van vrijwilligerswerk, zal de centrale meer en meer een bindende factor moeten gaan vormen tussen vrijwilligersorganisaties. Ook de grotere welzijnorganisaties zullen hierin een zwaardere rol krijgen. Ook de verbinding tussen de Vrijwilligerscentrale en Sportservice Kennemerland (die de sportverenigingen ondersteunt) zal worden versterkt.

Gezien deze ontwikkelingen zal de gemeente de komende jaren nadrukkelijker de regie in handen nemen op het terrein van mantelzorg- en vrijwilligersbeleid.

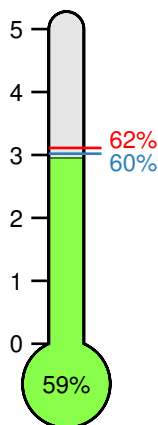
- Ondersteuning van vrijwilligers die met jeugdgroepen werken;
- Versterken samenwerking vrijwilligercentrale en maatschappelijke organisaties en verenigingen;
- Aandacht voor jonge vrijwilligers;
- Er zal een gemeentelijke mantelzorggids uitgebracht gaan worden (zowel online als hardcopy) waarin mantelzorgers alle relevante informatie snel kunnen terugvinden.
- Het creëren van een keten rondom mantelzorg waarbij verschillende betrokken partijen (huisarts, maatschappelijke dienstverlening, thuiszorg, etc.) goed op de hoogte zijn van en doorverwijzen naar mantelzorgondersteuning.
- Het aanbod respijtzorg zal nadrukkelijker onder de aandacht van mantelzorgers gebracht worden (bijv. via de mantelzorggids/site) en waar mogelijk worden uitgebreid.
- Een project wordt uitgevoerd om de mantelzorgers in beeld te krijgen, zodat ze rechtstreeks en effectiever benaderd kunnen worden. Hiervoor zal gebruik gemaakt worden van bestaande projecten die bewezen hebben effectief te zijn.
- Daarnaast worden contacten en subsidierelaties onderhouden met een aantal organisaties die ondersteuning bieden aan vrijwilligers en/of mantelzorgers zoals Stichting Thuiszorg Gehandicapten, Tandem, Welschap e.d.

Indicatoren:

Omschrijving	Referentie-waarde (jaar)	Streef-waarde Wmo-nota 2012-2014
% mensen dat vrijwilligerswerk doet (E)	35 (2010) Ref 43	43
% mensen dat mantelzorg geeft (E)	21 (2010) Ref 19	19
% mantelzorgers dat zich soms overbelast voelt	44 (2010) Ref 38	38
% mantelzorgers dat zich vaak overbelast voelt	11 (2010) Ref 8	8
% mantelzorgers dat weet waar ondersteuning verkregen kan worden (E)	46 (2010) Ref 46	46
% mantelzorgers dat niet weet waar ondersteuning verkregen kan worden maar daar wel zelfstandig achter kan komen (E)	38 (2010) Ref 42	42

E = Effectindicator / P = Prestatie-indicator, Bronnen: Wmo-benchmark

Mantelzorgthermometer:

Gemiddelde van gemeentegrootteklasse: blauwe streepje
Benchmarkgemiddelde: rode streepje
Gemiddelde Gemeente Heemskerk: in de onderkant van de thermometer.

Er zijn vier indicatoren in de thermometer opgenomen die betrekking hebben op de inzet en uitvoering van beleid en drie indicatoren die ingaan op het gebruik van en tevredenheid over de ondersteuning aan de doelgroep.

Geconcludeerd wordt dat Heemskerk enigszins achterblijft ten opzichte van vergelijkbare gemeenten

Prestatieveld 5: Bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer

1. Waar hebben we het over?

Wettelijke context

Bij dit prestatieveld gaat het om het 'bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en over het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem.

De Wmo streeft er naar dat mensen elkaar ontmoeten, zichzelf samen met anderen ontwikkelen en de mogelijkheid hebben om zich gezamenlijk te ontspannen. Zelfredzaamheid is hierbij van belang. Daaronder wordt verstaan, dat mensen in staat zijn om zelfstandig als persoon te functioneren, voor zichzelf te zorgen en deel te nemen aan het sociale leven.

In dit het prestatieveld wordt bedoeld op algemene maatregelen die, zonder dat men zich tot de gemeente behoeft te wenden, ten goede kunnen komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft. In die zin behoeft de maatregel dus niet bij uitsluiting gericht te zijn op mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Het is wel belangrijk dat er bij het nadenken over deze maatregelen nagedacht is over het gebruik door deze groepen, zodat niet achteraf blijkt dat zij bij het gebruik daarvan buiten de boot vallen. Het van te voren nadenken over de gebruiksmogelijkheden voor mensen met beperkingen noemen we 'inclusief beleid'. (Inclusief beleid is beleid, waarbij in alle fasen van een beleidscyclus rekening wordt gehouden met verschillen tussen mensen en dan met name met de verschillen tussen mensen met en zonder beperkingen.

Dit prestatieveld omvat onder andere de volgende algemene voorzieningen, die voor een groot deel ook onder prestatieveld 1 voorkomen:

- Maatschappelijke participatie;
- Sociaal cultureel werk
- Algemeen maatschappelijk werk;
- Sociaal raadslidenwerk;
- Ouderenwerk
- Maatschappelijke begeleiding
- Schuldhulpverlening

Algemene voorzieningen kunnen gericht zijn op diverse groepen, zoals gehandicapten, mensen met een beperking, mensen met een psychosociale of psychiatrische problematiek, maar ook op ouderen, daklozen, verslaafden of minima. Daar waar mogelijk worden voorzieningen integraal, aan meerdere doelgroepen tegelijk aangeboden c.q. beschikbaar gesteld. Als vanwege de aard van de problematiek het nodig is, is een aparte aanpak mogelijk.

Ook wordt bij dit prestatieveld groot belang gehecht aan de eigen verantwoordelijkheid en actieve inzet van de burgers voor hulp aan anderen en de maatschappelijke omgeving. Onder de noemer van 'civil society' worden mensen gevraagd zich in te zetten als vrijwilliger en mantelzorger. De doelen en activiteiten die zijn beschreven onder prestatieveld 4 zijn dus ook van belang om de deelname aan het maatschappelijk verkeer te bevorderen.

Ontwikkelingen

De gemeenteraad van Heemskerk heeft besloten het profijtbeginsel van toepassing te verklaren op alle individuele Wmo-voorzieningen. Bij huishoudelijke hulp was al sprake van een eigen bijdrage, maar er zullen nu ook bijdragen gevraagd gaan worden voor alle overige voorzieningen. In de komende jaren moet duidelijk worden hoe dit vorm gaat krijgen. De bijdragen zijn veelal inkomensafhankelijk.

De decentralisatie van begeleiding vanuit de AWBZ naar de Wmo biedt kansen om op lokaal niveau deze ondersteuning bij zelfredzaamheid en participatie dichterbij de burger te organiseren. De gemeente is beter dan de rijksoverheid in staat de eigen kracht en mogelijkheden van burgers en hun sociale netwerk aan te spreken en maatwerk in de directe omgeving te realiseren. De Rijksoverheid legt steeds meer zaken neer bij de lokale overheden. De AWBZ richt zich meer en meer op de centrale taakstelling, de onverzekerbare zorg. Om de kosten van de uitvoering van de AWBZ binnen

de perken te houden is in de voorgaande regeerperiode de functie ondersteunende begeleiding geschrappt uit de AWBZ (door middel van de pakketmaatregel AWBZ). Vandaar ook dat Gemeente Heemskerk het project 'voorportaal' heeft opgezet.

Het project Voorportaal is ontwikkeld met als doel de cliënt die de AWBZ indicatie psychosociale begeleiding verliest, te bereiken. BalieZeS (Socius) en MEE vormen sinds 1 januari 2011, gezamenlijk het voorportaal met één gezamenlijk werkproces, dat inzet op versterking van de eigen kracht van de burger, op het inschakelen van het netwerk van de burger, op de inzet van informele zorg, op vraagverheldering en naadloze doorgeleiding naar samenwerkingspartners, waarbij zo nodig outreachend wordt gewerkt en een centraal telefoonnummer wordt gehanteerd. De samenwerkingspartners zijn onder andere: Wmo-loket, Welschap, SIG, Hartekamp groep, ViVa! Zorggroep, GGD Vangnet en Advies, Buurthuis d'Evelaer, Ontmoetingscentrum De Stut, Reakt groep, GGZ Dijk en Duin, Gemeente Heemskerk.

Inmiddels is besloten om de functie extramuraal begeleiding van de AWBZ ook naar de Wmo over te hevelen (zoals dagbesteding). De gemeenten worden vanaf 2013 verantwoordelijk voor de nieuwe aanvragers en vanaf 2014 voor alle cliënten die op dit moment extramuraal begeleiding ontvangen in de AWBZ. De decentralisatie van extramuraal begeleiding geldt ook voor het vervoer en voor de groep licht verstandelijk gehandicapten (lvg) jongeren en voor kinderen met Jeugd-GGZ zorg (vanaf 2013). Alleen als er sprake is van een verblijfsindicatie blijft de begeleiding vanuit de AWBZ geregeld. Dit betekent dat de AWBZ weer terugvalt op het oorspronkelijke doel waarvoor deze regeling destijds in het leven geroepen is: de onverzekerbare zorg.

Om op 1 januari 2013 gereed te zijn om de inwoners te kunnen toeleiden naar een begeleidingsaanbod van zorg- en of welzijnsvoorzieningen in de gedachtegang van Wmo, is een tijdige start van de (voorbereiding op de) transitie noodzakelijk. Het is voor de gemeenten in Midden-Kennemerland dan ook effectief om in deze omvangrijke transitie zoveel mogelijk samen op te trekken. Voor een nadere uitwerking van deze wens is bij de provincie een project ingediend en subsidie aangevraagd in het kader van de Provinciale Sociale Agenda. Doel van de gezamenlijke projectaanvraag is dan om in de projectperiode van 1 oktober 2011 t/m 31 december 2012 zoveel mogelijk gezamenlijk invulling te geven aan een begeleidingsaanbod voor mensen met een matige of ernstige beperking - inclusief de toegang tot dit begeleidingsaanbod – rekening houdend met de inhoudelijke en financiële kaders van de Wmo. Daar waar mogelijk wordt het bestaande aanbod herzien en zoveel mogelijk "Wmo-proof" gemaakt, hetgeen betekent dat invulling wordt gegeven aan de begeleiding op basis van Wmo-uitgangspunten (onder andere de Kanteling en Welzijn Nieuwe Stijl).

2. Wat willen we bereiken?

Hoofddoel

Burgers kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer: Bevorderen van deelname aan maatschappelijk verkeer door de inzet van collectieve voorzieningen.

Doelen

- Het bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van kwetsbare groepen;
- het beschikbaar zijn van laagdrempelige en toegankelijke voorzieningen in de buurt, bestaande voorzieningen controleren op toegankelijkheid.
- het ondersteunen van verschillende (groepen) kwetsbaren door een flexibel en vraaggericht aanbod aan diensten en activiteiten
- beter zicht op specifiek kwetsbare groepen (die binnen het kader van de Wmo in Heemskerk om speciale aandacht vragen). Met andere woorden: het creëren van een sluitende netwerk voor deze groepen inwoners op het gebied van welzijn, zorg en wonen
- het snel bieden van passende hulp door binnen maximaal drie maanden na de intake te starten met de behandeling binnen de kaders van het algemeen maatschappelijk werk;
- preventieve aanpak: voorkomen van en hanteerbaar maken van bijzondere problematiek (zoals schuldhulpverlening en juridische ondersteuning);
- het leveren van ondersteuning bij de invulling van de behoefte aan voorzieningen op gebied van wonen, welzijn en zorg en voldoende passende woonruimte;
- het optimaliseren van samenwerking met en tussen de maatschappelijke organisaties;

- voorbereiden op AWBZ-functie extramurale begeleiding die per 2013 naar de Wmo wordt overgeheveld en onderzoeken of een en ander deels via voorportaal en op IJmondiaal/regionaal niveau kan worden ingevuld.
- het maken van afspraken met de organisaties hoe te voorzien in de behoefte op het terrein van wonen, welzijn en zorg.

De activiteiten bij dit beleidsdoel hebben als doel te voorkomen dat kinderen, jeugdigen, migranten en ouderen op (ontwikkelings)achterstand raken, in een sociale isolement terecht komen en/of niet goed op de hoogte zijn van de sociale en maatschappelijke mogelijkheden. Met name dit laatste punt heeft ook te maken met prestatieveld 3: 'het geven van informatie en advies'.

3. Wat gaan we daar voor doen?

Activiteiten

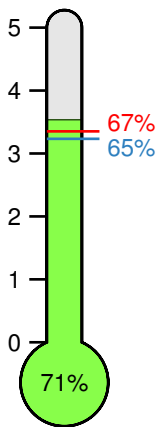
- Evalueren project Voorportaal waar Socius in samenwerking met MEE de front-office vormen en waar diverse backoffice partijen aan verbonden zijn.
- Bij De Kanteling wordt ingezet op verdere deskundigheidsbevordering van medewerkers van het Wmo-loket (zie ook hoofdstuk Ontwikkelingen).
- Welzijn nieuwe stijl: de gemeente volgt, samen met de grote instellingen, het stimuleringstraject. Vanaf 2013 zal de nieuwe werkwijze ook verwerkt gaan worden in de meerjarenafspraken (zie ook hoofdstuk Ontwikkelingen).
- Continueren van de volgende activiteiten: schuldhulpverlening, maatschappelijke begeleiding, preventief huisbezoeken 75-jarigen, eenzaamheid. Al deze zaken zijn reeds opgenomen in de met de instellingen afgesloten prestatie overeenkomsten. Vanaf 2013 zal dit nog meer output gericht worden.
- Inspelen op het komend Wetsvoorstel gemeentelijke schuldhulpverlening, waarin een integrale aanpak van de schulden, preventie en nazorg centraal staan.

Indicatoren

Omschrijving	Referentie-waarde (jaar)	Streef-waarde Wmo-nota 2012-2014
1 Waardering kwaliteit zorgvoorzieningen (E) (2009: 7,4 grootteklassегemiddelde)	7,3 (2009)	
2 beleid levensloopbestendig bouwen; 5 = maximum. (4,4 is grootteklassегemiddelde)	5	5
3 afspraken levensloopbestendig bouwen 5 = maximum. (4,4 is grootteklassегemiddelde)	5	5
4 afspraken fysieke toegankelijkheid openbare ruimte 10 = maximum 6,4 = grootteklassегemiddelde	7	7
5 tevredenheid toegankelijkheid openbare voorzieningen 5 = maximum 3 = grootteklassегemiddelde	2	3
6 aantal inwoners > 65 jaar dat zich vaak eenzaam voelt 13% grootteklassегemiddelde	-	13

E = Effectindicator /P = Prestatie-indicator. bron: waar staat je gemeente.nl, SGBO benchmark 2011

Thermometer: wonen, zorg en toegankelijkheid

Gemiddelde van uw gemeentegrootteklasse: blauwe streepje

Benchmarkgemiddelde: rode streepje

Gemiddelde Gemeente Heemskerk: in de onderkant van de thermometer

De Benchmark Wmo 2011 geeft de mogelijkheid om de stand van zaken in onze eigen gemeente te vergelijken met die van andere gemeenten. In deze thermometer zijn alleen indicatoren opgenomen die ingaan op de inzet en uitvoering van beleid (zie bijlage). Conclusie: Gemeente Heemskerk scoort hoger dan het gemiddelde van de gemeentegrootteklasse en hoger dan het gemiddelde van de benchmark op de thermometer wonen, zorg en toegankelijkheid.

Programmaonderdeel Zorg

Prestatieveld 2: Jeugd

1. Waar hebben we het over?

Wettelijke context

In iedere gemeente moet eind 2011 een Centrum voor Jeugd en Gezin staan. De gemeente Heemskerk heeft gekozen voor een inlooppunt als front office bij Socius Maatschappelijke Dienstverleners. De backoffice wordt gevormd door de kernpartners JGZ Kennemerland, GGD Kennemerland, Socius en Welschap, alsmede verschillende ketenpartners op het gebied van jeugdhulpverlening zoals Bureau Jeugdzorg, MEE, Lucertis, Context etc. De ontwikkeling en implementatie van het CJG IJmond gebeurt door de vier gemeenten Velsen, Beverwijk, Uitgeest en Heemskerk tezamen.

Ontwikkelingen

Op grond van het Bestuursakkoord 2011 tussen Rijk, IPO, VNG en waterschappen vindt er een transitie van de jeugdzorg plaats, die in 2015 zijn beslag moet hebben gekregen. De Wet Jeugdzorg is dan gewijzigd of vervangen. Op dat moment zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de financiering van de jeugdzorg, jeugdhulpverlening en jeugdreclassering. De voorbereidingen hiertoe worden nu al getroffen. De provincie Noord-Holland, nu verantwoordelijk voor de jeugdzorg in onze provincie, zal samen met de gemeenten dit proces zorgvuldig begeleiden. Ook het Veiligheidshuis zal hierbij worden betrokken. In het Veiligheidshuis werken professionals van zowel zorg- als justitiële instanties samen aan het verbeteren van veiligheid in de regio, door op één fysieke plek te zitten. Ze werken aan een betere afstemming tussen preventie, handhaving en nazorg. Jeugdige veelplegers en bijvoorbeeld huiselijk geweld worden beter aangepakt.

Ook op scholen en in peuterspeelzalen en kinderopvang wordt gewerkt aan de ontwikkeling van kinderen. Dit gebeurt via de brede schoolontwikkeling en voor- en vroegschoolse educatie.

In de beleidsbrief "Sport en bewegen in Olympisch perspectief" van mei 2011 schetst het kabinet de hoofdlijnen voor sport voor de komende kabinetsperiode. Daarin staat aangegeven dat vanwege het succes van de combinatiefuncties dit kabinet de intentie heeft om de combinatiefuncties verder uit te breiden in aantal en mogelijkheden. De hoogte en de verdeling van de financiële middelen wordt eind dit jaar bekend gemaakt in de circulaire van het kabinet.

2. Wat willen we bereiken?

Hoofddoel:

Jeugd met toekomst, in veiligheid opgroeiend in de samenleving en hiervoor een sluitend ondersteunend netwerk aanbieden (Wmo prestatieveld 2)

Doelen:

- Het snel passende hulp bieden aan kinderen, jongeren en gezinnen die dit nodig hebben.
- Het hebben van een netwerk met een samenhangend aanbod van activiteiten, organisaties en instellingen gericht op het helpen om jeugd en jongeren te laten opgroeien tot volwassen en volwaardige participanten in de Heemkerkse samenleving waarbij accenten liggen op de terreinen scholing gezondheid, opvoedingsondersteuning, vrije tijdsbesteding.
- Het bevorderen dat een groter aantal jongeren hun startkwalificatie halen
- Het vergroten van de betrokkenheid van ouders bij het onderwijs –en leerproces van hun kinderen
- Het bevorderen dat meer ouders gebruik maken van voorzieningen op het gebied van opvoedingsondersteuning

3. Wat gaan we daar voor doen?

Activiteiten/projecten

- Implementatie en doorontwikkeling CJG inclusief zorgcoördinatie en zorg- en adviesteams.
- Stimuleren van snelle interventie bij ernstig schoolverzuim en multiprobleemgezinnen via bemoeizorg en het Jeugd Interventie Team.
- Begeleiden transitie Jeugdzorg. Hiertoe loopt er een regionale pilot met provinciale (PBOJ-) middelen, het Thuiszittersproject, waarmee leerlingen die nergens meer terecht kunnen worden gestimuleerd toch een startkwalificatie te gaan halen.
- Bij de transitie van de jeugdzorg ook de verbinding leggen met de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar en 4-19 jaar om zo te komen tot een goede integrale organisatie ten behoeve van de zorg voor jeugd
- Het aanbieden van activiteiten op het gebied van opvoedingsondersteuning en ouderparticipatie in het brede schoolprogramma van het basisonderwijs.
- Voor de jeugd in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar met een (te verwachten) taalachterstand zijn peuterspeelzalen en kinderopvangcentra van Welschap toegerust met een VVE programma gericht op het bestrijden/voorkomen van taalachterstanden. Tevens is er in het basis- en voortgezet een schakelklas ingericht waar kinderen die net in Nederland zijn komen wonen gedurende een jaar onderwijs krijgen met als doel om daarna naar het reguliere onderwijs terug te keren. Het voortgezet onderwijs kent daarnaast nog de Kopklas, een "extra" jaar waardoor deze (getalenteerde) kinderen naar een hoger niveau brugklas doorstromen.
- Onderwijsachterstandenbeleid en voor- en vroegschoolse educatie
- Inzetten van de combinatiefunctionarissen (sport, onderwijs en cultuur) in, om en rond scholen en in buurten met als doel om:
 - het bewegingsonderwijs te versterken en gezondheid te bevorderen
 - brede scholen te versterken door het aanbieden van binnen- en naschoolse activiteiten
 - ondersteuning van clubs en verenigingen te versterken
 - inzetten op versterking van cultuur en onderwijs
- Harmoniseren van zowel de pedagogische als de fysieke kwaliteit van peuterspeelzalen en kinderopvang
- Inrichten jongeren ontmoetingsplekken (er zijn 3 nieuwe gepland in het najaar van 2011) met goede afspraken met de buurten.
- Zorgen voor voldoende vrijetijdsbesteding voor jeugd en jongeren
- Verbinding leggen tussen het Noodteam Heemskerk, het casusoverleg CJG en het Jeugd Interventie Team/bemoeizorg om zo de verbinding te leggen tussen de hulpverlening aan volwassenen en de jeugdhulpverlening

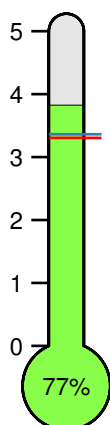
Indicatoren

Omschrijving	Referentie-waarde (jaar)	Streef-waarde Wmo-nota 2012-2014
Aantal brede basisscholen	5 (2009)	9
Aantal aangeboden brede school activiteiten	24 (2009)	40
Aantal gemonitorde brede scholen	0 (2009)	9
Aantal doelgroepkinderen VVE in peuterspeelzaal met VVE programma(P)	68(2009)	90
Aantal doelgroepkinderen VVE in de kinderopvang met VVE programma(P)	0(2009)	30
% jonge kinderen met taalachterstand via een voorschools (taal)aanbod bereiken (P)		80
% mensen die weet waar hij/zij terecht kan voor hulp bij opvoeding	65% (2010) Landelijk 65%	65%
% burgers dat tevreden/zeer tevreden is over opvoedingsondersteuning	93% (2010) Landelijk: 89%	93%
% burgers dat tevreden/zeer tevreden is over	80% (2010)	80%

voorzieningen voor kinderen t/m 12 jaar	Landelijk: 75%	
% burgers dat tevreden/zeer tevreden is over voorzieningen voor kinderen ouder dan 12 jaar	51% (2010) Landelijk: 49%	51%

Bronnen: 1,2,3,4: Wmo-benchmark SGBO: Belevingsonderzoek 2010

Jeugdthermometer

Gemiddelde van gemeentegrootteklasse: blauwe streepje
 Benchmarkgemiddelde: rode streepje
 Gemiddelde Gemeente Heemskerk: in de onderkant van de thermometer

De jeugdthermometer is opgebouwd uit zes indicatoren die ingaan op 'beleid, afspraken en registratie' en vijf indicatoren die kunnen worden betiteld als achtergrondvariabelen en resultaten van beleid. De conclusie is dat de gemeente Heemskerk hoger scoort dan het gemiddelde van de gemeentegrootteklasse en hoger dan het gemiddelde van de benchmark op de jeugdthermometer.

Prestatieveld 6: Voorzieningen voor mensen met een beperking

1. Waar hebben we het over?

Wettelijke context

Prestatieveld 6 behelst het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking, een chronisch psychisch of psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer. Dit betekent dat wij mensen, die een beperkingen ondervinden in hun zelfredzaamheid of maatschappelijke participatie in staat stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen met een vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Ontwikkelingen

Een grote ontwikkeling waar wij voor staan is de overheveling van de AWBZ-begeleiding naar de Wmo. Dit betreft de extramuraal begeleiding, inclusief vervoer. Gemeenten worden vanaf 1 januari 2013 verantwoordelijk voor de begeleiding van nieuwe cliënten en per 1 januari 2014 voor alle cliënten.

Op dit moment zijn de kaders, die met deze overheveling gepaard gaan, nog niet bekend.

Een andere ontwikkeling betreft 'de kanteling', waarbij wordt uitgegaan van de zelfredzaamheid van de klant. In eerste instantie wordt gekeken in hoeverre de klant zelf in staat is zijn probleem op te lossen. Als dat niet mogelijk is, wordt bezien of het probleem met behulp van de directe omgeving kan worden opgelost. Als dat ook niet mogelijk blijkt, kan een voorziening worden verstrekt.

Tenslotte zullen wij inkomensafhankelijke eigen bijdragen voor alle individuele voorzieningen gaan invoeren. Ook hierbij geldt dat iedereen naar vermogen bijdraagt. Tot nu toe wordt alleen een eigen bijdrage gevraagd voor de hulp bij het huishouden.

2. Wat willen we bereiken?

Hoofddoel

Burgers kunnen zo goed mogelijk zelfstandig functioneren: Bevorderen van het zelfstandig functioneren door inzet van individuele voorzieningen.

Doelen

- Het compenseren van de beperkingen van de individuele burgers, zodat deze in staat gesteld worden een huishouding te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.
- Uitgaan van de eigen kracht van burgers. Daar waar de burger zijn eigen ondersteuning niet zelf of met behulp van zijn omgeving van organiseren, voorzieningen bieden.
- Wij proberen burgers zoveel mogelijk te helpen door het aanbieden van algemeen toegankelijke voorzieningen. Algemene voorzieningen gaan voor individuele voorzieningen.
- Wij trachten de kosten zo laag mogelijk te houden. Dit wordt onder andere gerealiseerd door hulpmiddelen zoveel als mogelijk te blijven huren en door bij aanbestedingen voor een goede prijs/kwaliteitverhouding te kiezen.

3. Wat gaan we daar voor doen?

Activiteiten

- Opnieuw aanbesteden van de hulp bij het huishouden, de hulpmiddelen (rolstoelen, vervoermiddelen, trapliften) en de indicatiestelling
- Ontwikkelen een werkwijze conform het gedachtegoed van 'de Kanteling', een nieuwe manier van werken waarbij vraaggericht wordt gewerkt en de zelfredzaamheid van de burger centraal staat. Onder andere zullen daarbij de Wmo consulenten worden getraind om volgens deze werkwijze te gaan werken. Echter ook bij cliënten is een cultuuromslag nodig van "claimgericht" naar "vraaggericht".

- In 2012 worden voorbereidingen getroffen voor de functie begeleiding, die vanaf 2013 (voor nieuwe cliënten) en vanaf 2014 (voor alle cliënten) vanuit de AWBZ wordt overgeheveld naar de Wmo.
- Blijven verstrekken van woonvoorzieningen, rolstoelen, vervoersvoorzieningen en hulp bij het huishouden aan mensen, die daarvoor geïndiceerd zijn.
- Wij willen meer voorzieningen algemeen toegankelijk maken. U kunt hierbij denken aan een rolstoel- of scootmobielpool, voor gebruik incidenteel gebruik (tegen betaling) van een rolstoel of scootmobiel.
- Het tegengaan van het oneigenlijk en non-gebruik van hulpmiddelen, en het hergebruik stimuleren;
- Wij proberen het beleid op het gebied van de individuele Wmo-voorzieningen zoveel mogelijk af te stemmen met de andere gemeenten
- Experimenteren in het kader van 'de Kanteling', bijvoorbeeld door meer wijkgericht te gaan werken.
- Continueren en versterken van het huidige beleid 'sport voor mensen met een beperking' .

Indicatoren

Omschrijving	Referentie- waarde (jaar)	Streefwaarde Wmo-nota 2012-2015
Waardering kwaliteit zorgvoorzieningen (E)	7,4 (2009)	7,5
Aantal mensen dat gebruik maakt van collectief vervoer OV-Taxi (P)	1.400 (2010)	1.500
Aantal aanvragen individuele Wmo voorziening, incl. parkeervoorzieningen (P)	1.679 (2010)	1.500
Mate van tevredenheid over de Wmo voorziening (E)	7 (2008)	7
Aantal toegekende woningaanpassingen (P)	345 (2010)	350
Aantal uitstaande individuele Wmo-voorzieningen in huur (P)	630 (2010)	650

E = Effectindicator /P = Prestatie-indicator

Bron: Waar staat je gemeente/database gemeente/SGBO-onderzoek

Prestatieveld 7, 8 en 9 en Gezondheid

In de Wmo-nota 'De kunst van het binden en verbinden, twee jaar later' is aangegeven dat er grote raakvlakken zijn tussen de prestatievelden 7, 8 en 9. Vanwege de sterke samenhang en overlap qua doelgroepen zijn de drie prestatievelden in deze nota in één hoofdstuk beschreven. Daarnaast is ook het onderwerp volksgezondheid toegevoegd aan de Wmo-nota, vanwege de vele raakvlakken met de verschillende Wmo-prestatievelden. Volksgezondheid richt zich, gestoeld op de Wet Publieke Gezondheid, op preventie en gezondheidsbevordering en –bescherming en de Wmo richt zich op het welbevinden en deelname aan de maatschappij. Het overstijgende doel van beide wetten is de bevordering van kwaliteit van leven van burgers. De Wmo en de Wpg zijn nauw met elkaar verbonden en in die overlap en complementariteit liggen er kansen om tot integraal beleid te komen.

Prestatieveld 7, 8 en 9: Maatschappelijke Zorg

1. Waar hebben we het over?

Wettelijke context

De prestatievelden 7, 8 en 9 hebben betrekking op:

- het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van huiselijk geweld (prestatieveld 7).
- het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ), met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen (prestatieveld 8).
- Het bevorderen van verslavingszorg (prestatieveld 9).

Maatschappelijke opvang omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Ook vrouwenopvang en huiselijk geweld vallen onder het prestatieveld van maatschappelijke opvang. Onder vrouwenopvang wordt het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan vrouwen verstaan die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld. Bij huiselijk geweld gaat het om de bestrijding van geweld die door iemand in de huiselijke kring wordt gepleegd.

Openbare geestelijke gezondheidszorg omvat de activiteiten:

- signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ);
- bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen;
- functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging bij kwetsbare personen en risicogroepen
- tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de OGGZ. Het uiteindelijke doel is om meer (overlastgevende) zorgmijders in zorg te krijgen en de verloedering en overlast te bestrijden.

Verslavingszorg richt zich, voor het deel vallend onder de taak van de gemeente, op het bieden van met name ambulante hulpverlening en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van overlastbestrijding door verslaving.

De drie prestatievelden richten zich op kwetsbare burgers die te maken hebben met meervoudige en complexe problematiek, die veelal niet in staat zijn om een zelfstandig leven te leiden en/of in de eigen bestaansvoorwaarden te voorzien. In het kader van de Wmo heeft de gemeente de verantwoordelijkheid om inwoners te ondersteunen die het zelfstandig niet redden of voor wie maatschappelijke uitval dreigt (vangnet-constructie) zodat dat zij zo zelfstandig mogelijk kunnen functioneren en kunnen deelnemen aan de samenleving. Conform het collegeprogramma 2010-2014 is het doel dan ook om de (maatschappelijke) zorg veilig te stellen voor wie het echt nodig heeft en dat iedereen die zorg ontvangt die hij of zij nodig heeft.

Ontwikkelingen

Iedere gemeente heeft een verantwoordelijkheid ten opzichte van haar kwetsbare burgers. Het is de taak voor alle gemeenten om te werken aan preventie, aan toeleiding naar hulp en zorg en aan maatschappelijke re-integratie via een lokale aanpak. Daarnaast zijn er centrumgemeenten aangewezen door het Rijk die als extra verantwoordelijkheid de zorg voor het regionale voorzieningenaanbod en de regionale afstemming rond de prestatievelden 7, 8 en 9 (maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, huiselijk geweld, oggz en verslavingszorg) hebben. De gemeente Haarlem is in onze regio (Midden- en Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer) centrumgemeente en ontvangt Rijksmiddelen om in overleg met de regiogemeenten de bijbehorende centrumgemeente-taken uit te voeren. Via de bestuurlijke en ambtelijke overleggen tussen centrumgemeente Haarlem en de regiogemeenten, oefent Heemskerk nadrukkelijk haar invloed uit op de totstandkoming en monitoring van het opgestelde regionale beleid en op de inzet van middelen. Heemskerk is daarbij continu alert op het feit dat de regiogemeenten als volwaardig gesprekspartners moeten worden gezien, er vooraf en vroegtijdig afstemming plaatsvindt over beleid(skeuzes) en de taakverdeling tussen centrumgemeente en regiogemeenten helder blijft.

Ook bij de prestatievelden 7, 8 en 9 zijn de uitgangspunten van Welzijn Nieuwe Stijl en De Kanteling van belang: kwetsbare burgers zullen zoveel mogelijk worden aangesproken op hun 'eigen verantwoordelijkheid' en 'eigen kracht'. Daarnaast is ook goede samenwerking tussen organisaties essentieel om een sluitende keten van opvang, ondersteuning en voorzieningen te kunnen bieden. In deze keten moet de klant steeds centraal worden gesteld. De focus zal de komende jaren worden verlegd van 'opvang' naar 'preventie' en 'blijvend herstel naar uitstroom' (conform de Beleidsbrief van het ministerie van VWS van juli 2011).

2. Wat willen we bereiken?

Hoofddoel (doelenboom)

Kwetsbare burgers worden zo goed mogelijk ondersteund:

Zorgen dat kwetsbare burgers door inzet van maatschappelijke zorg zo goed mogelijk ondersteund worden op het gebied van maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, huiselijk geweld, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg.

Doelen

- Het voorkomen van dak- en thuisloosheid en als het zich toch voordoet het bevorderen van de leefsituatie en zorgen dat mensen zoveel als mogelijk (blijven) participeren in de samenleving
- Het bereiken en begeleiden van kwetsbare groepen en risicogroepen en het beperken van maatschappelijke uitval, uitsluiting en overlast voor de omgeving
- Het optimaliseren van opvang- en behandelmogelijkheden (maatschappelijke opvang en vrouwenopvang);
- Het bevorderen van de reïntegratie (terugkeer in de maatschappij) van de doelgroep;
- Het voorkomen van huiselijk geweld en als het zich toch voordoet, direct in te grijpen en het te stoppen via een integrale, regionale systeemgerichte aanpak
- Het bieden van ambulante hulpverlening aan verslaafden en het terugbrengen van alcoholgebruik, met name onder jongeren

3. Wat gaan we daar voor doen?

Activiteiten/projecten

- Uitvoeren van beleid en acties uit de regionale 'Implementatienota beleid huiselijk geweld in de Veiligheidsregio Kennemerland 2009 t/m 2012' onder regie van centrumgemeente Haarlem en in samenwerking met de regiogemeenten. Aangezien Heemskerk in 2009 en 2010 extra ingezet heeft op huiselijk geweld en deze activiteiten in 2011 heeft overgedragen aan de centrumgemeente, zal Heemskerk de uitvoering nauwlettend volgen. Daarnaast zal in 2012 de ontwikkeling van het beleid voor de periode vanaf 2013 worden opgepakt.
- Uitvoeren van beleid en acties uit de 'Uitvoeringsnota Kompas Haarlem en Midden- en Zuid-Kennemerland, maatschappelijke opvang daklozen 2008 t/m 2014' onder regie van centrumgemeente Haarlem en in nadrukkelijke samenwerking met de regiogemeenten. In 2011/2012 zal er een evaluatie plaatsvinden van het Kompas, mede in licht van de bezuinigingen,

die mogelijk leiden tot aanpassing van de ambities in het Kompas of een eventuele bijdrage vanuit de regiogemeenten.

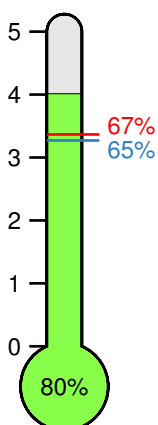
- Uitvoeren van de acties uit het OGGZ-convenant (onderdeel van het Kompas) waarin de taken en verantwoordelijkheden van alle partijen die betrokken zijn bij de uitvoering van het Kompas. Centraal staat het verbinding leggen en de ketensamenwerking tussen maatschappelijke opvangaanbieders, welzijnsaanbieders, woningcorporaties, etc.
- Zorgen dat sociaal kwetsbaren, overlastgevend en zorgmijders in beeld zijn en begeleid worden via het Noodteam en Vangnet & Advies. Daarvoor is nodig:
 - Voortzetten van het Noodteam Heemskerk (dat ten doel heeft om mensen die in noodsituaties verkeren op een effectieve en efficiënte wijze hulp te bieden door middel van netwerkvorming en casemanagement)
 - Het tot stand laten komen van een geactualiseerd noodteam-convenant.
 - Blijven subsidiëren van Vangnet & Advies Midden-Kennemerland (dat mensen op opspoor die tussen wal en schip dreigen te geraken en de benodigde bemoeizorg levert)
 - Prestatieafspraken maken met centrumgemeente Haarlem en de regiogemeenten over de inzet en prestaties.
 - Verbeteren van de registratiemogelijkheden om zodoende beter zicht te krijgen en houden op de doelgroep (o.a. tussen Noodteam, Vangnet & Advies, Brede Centrale Toegang tot de opvang in Haarlem, huiselijk geweld, Voorportaal Heemskerk)
- Voorbereidingen treffen op de overheveling van de functie extramurale begeleiding naar de Wmo, aangezien dit met name ook op kwetsbare burgers binnen prestatieveld 7, 8 en 9 effect zal hebben (zie toelichting op de voorbereidingen op de AWBZ worden opgepakt onder prestatieveld 5). In dit licht is ook het versterken van verbinding met Team Integrale Zorg Heemskerk van belang, aangezien TIZ integrale langdurende zorg aan cliënten aanbiedt die zelfstandig wonen in Heemskerk en waarbij psychiatrische behandeling centraal.
- Zorgen dat er een gedifferentieerd aanbod aan opvangvoorzieningen en verschillende woonvormen is, waardoor een sluitende keten gerealiseerd wordt. De keten in de IJmond bestaat nu onder andere uit een crisisopvangplaats voor mensen in psychosociale nood, kanswoningen voor cliënten die uit een instelling komen (indicatie via noodteam), een urgentieregeling, tijdelijke opvang- en beschermd wonen plaatsen in Kennemerhof en units voor vrouwenopvang
- Zorgen dat uithuiszetting voorkomen wordt door in samenspraak tussen gemeente, woningcorporaties, Noodteam, Socius en Vangnet & Advies snel in te grijpen als ontruiming/uithuiszetting wordt aangekondigd.
- Maken van prestatieafspraken met centrumgemeente Haarlem en de regiogemeenten over de subsidie aan Brijder Verslavingszorg.
- Verlenen van subsidie aan GGD, Brijder Verslavingszorg en Welschap om via een gezamenlijke integrale projectaanpak, waarbij afstemming met scholen mede in kader van VIOS belangrijk is, in te zetten op preventieactiviteiten.

Indicatoren

Omschrijving	Referentie-waarde (jaar)	Streef-waarde Wmo-nota 2012-2014
1. % mensen dat weet waar zij een melding kunnen doen over zorgmijders (E)	20 (2010) 26 refgroep	26 (zorgen dat bekendheid met meldpunt zorg & overlast wordt vergroot)
2. Aantal meldingen noodteam Heemskerk (E)	32 (2008)	40 (verwachting is dat aantal casussen zal toenemen ivm multi-problematiek)
3. Aantal casussen bemoeizorg (Vangnet & Advies)	34 (2010)	40 (verwachting is dat aantal casussen zal toenemen ivm multi-problematiek en bezuinigingen)
4. Aantal meldingen/incidenten huiselijk geweld bij de politie (P)	161 (2010)	150
5. <u>opvang en woonvormen in de IJmond</u>		
• crisisopvangplaats voor mensen in psychosociale nood (indicatie Socius)	1	1
• kanswoningen voor cliënten die uit een instelling komen (indicatie via noodteam)	40	40
• tijdelijke opvang plaatsen 6 maanden in Kennemerhof	11	11
• langdurig beschermd wonen plaatsen in Kennemerhof	11	11
• units voor vrouwenopvang en bezettingsgraad	14/ 95%	14/ 95%

Bron: 1 SGBO-onderzoek, 2 Registratie noodteam, 3 Registratie Vangnet, 4 Registratie politie, 5 Registraties RIBW/gemeente/Blijf Groep

Opvangthermometer voor regiogemeenten

Gemiddelde van uw gemeentegrootteklasse: blauwe streepje
 Benchmarkgemiddelde: rode streepje
 Gemiddelde Gemeente Heemskerk: in de onderkant van de thermometer

De opvangthermometer heeft betrekking op de prestatievelden 7, 8 en 9. De thermometer is opgebouwd uit indicatoren die ingaan op de inzet en uitvoering van het beleid. Bij de interpretatie van de score van de opvangthermometer is het van belang om onderscheid te maken tussen centrumgemeenten en regiogemeenten. De afgebeelde opvangthermometer voor regiogemeenten, is bedoeld om een vergelijk te maken met andere regiogemeenten. De score op de thermometer is hoger naarmate de gemeente meer ondersteuning biedt. Gemeente Heemskerk scoort hoger dan het gemiddelde van de benchmark.

Gezondheid

1. Waar hebben we het over?

Wettelijke context

Een goede gezondheid levert veel op. Gezonde mensen hebben over het algemeen een betere kwaliteit van leven, kunnen beter voor zichzelf zorgen en doen minder beroep op zorg. Ook kunnen ze langer en beter participeren in de maatschappij, of het nu op de arbeidsmarkt is of als vrijwilliger, Investeren in gezondheid loont dus op vele fronten

De gemeente heeft wettelijke taken op het gebied van volksgezondheid op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg) en heeft de verplichting om de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg te bevorderen. Publieke gezondheidszorg wordt omschreven als alle gezondheidsbeschermende en gezondheidsbevorderende maatregelen voor de bevolking of specifieke groepen daaruit, waaronder het voorkomen en het vroegtijdig opsporen van ziekten. In het kader van de Wpg (tweede tranche die vanaf 1 januari 2012 geldig is) heeft de gemeente de verplichting om eenmaal per vier jaar preventief gezondheidsbeleid op te stellen. De volgende taken dienen benoemd te worden/uitgevoerd te worden:

- algemene bevorderingstaken (artikel 2 Wpg), onder andere de afstemming van de publieke gezondheidszorg met de curatieve gezondheidszorg, epidemiologie, gezondheidsbevordering, medische milieukunde, technische hygiënezorg en psychosociale hulp bij rampen;
- jeugdgezondheidszorg tot 19 jaar (artikel 5 Wpg); inclusief prenatale voorlichting
- ouderengezondheidszorg (artikel 5a Wpg);
- infectieziektebestrijding (artikel 6 Wpg).

Ontwikkelingen

Eens per vier jaar presenteert het ministerie van VWS de landelijke preventienota, waarin landelijke prioriteiten worden benoemd die aanknopingspunten bieden voor het gemeentelijke preventieve gezondheidsbeleid. In juni 2011 is de nieuwe landelijke nota verschenen. De visie in de nota is uitgewerkt in drie thema's:

- vertrouwen in gezondheidsbescherming
- zorg en sport dichtbij in de buurt
- zelf beslissen over leefstijl

De vijf speerpunten 'overgewicht', 'diabetes', 'depressie', 'roken' en 'schadelijk alcoholgebruik' uit de vorige versie van de landelijke nota blijven ook belangrijk om de gezondheid te verbeteren. Daarbij wordt het accent op bewegen en het veilig sporten, bewegen en spelen in de buurt gelegd. Eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht staan centraal onder het uitgangspunt "gezond gedrag blijft iets van jezelf". Bovengenoemde uitgangspunten uit de landelijke nota worden overgenomen door Heemskerk. Op basis van de GGD-onderzoeken sluiten de speerpunten aan bij de lokale situatie in Heemskerk. Heemskerk zet daarbij met name in op risicogroepen en op de jeugd.

2 Wat willen we bereiken?

Hoofddoel

Heemskerkse burgers zijn gezond:

Bevorderen en beschermen van de gezondheid van inwoners van Heemskerk.

Doelen

- inzicht houden in lokale gezondheidstoestand en -problematiek
- signaleren van gezondheidsrisico's en verminderen van gezondheidsverschillen door met name aandacht te besteden aan risicogroepen
- integreren van gezondheidsaspecten in het gemeentelijk beleid en advies vragen aan GGD bij bestuurlijke besluiten die de gevolgen voor de publieke gezondheid
- inzetten op preventie, conform collegeprogramma 2010-2014, om te voorkomen dat op den duur een nog groter beroep wordt gedaan op de veel duurdere zorgvoorzieningen
- stimuleren van publiek private samenwerking op lokaal niveau en samenwerking op het gebied van preventie in relatie tot zorg, welzijn en wonen (zie ook prestatieveld 1 en 5)
- in stand houden van gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) conform de verplichting van de Wpg die de taken epidemiologie (o.a. GGD-gezondheidsonderzoeken), gezondheidsbeleid- en beleidsadvisering en gezondheidsbevordering, medische milieukunde, seksuele gezondheid,

TBC-bestrijding, technische hygiënezorg, infectieziektebestrijding, basistakenpakket jeugdgezondheidszorg 4-19 jarigen, etc. uitvoert

- zorgen voor uitvoering van integrale jeugdgezondheidszorg voor 0-19 jarigen (inclusief prenatale voorlichting) en ouderengezondheidszorg
- zorgen voor herkenbare, laagdrempelige voorzieningen in de buurt vanuit het uitgangspunt 'gezondheid dichtbij' en toegankelijke informatie (via o.a. internet en de wmo-zuilen), zodat mensen zelf kunnen zoeken hoe ze kunnen bijdragen aan hun gezondheid

Ook verschillende doelen die zijn geformuleerd in de andere prestatievelden uit deze Wmo-nota zijn van belang voor preventief gezondheidsbeleid. Een voorbeeld: een gezonde leefomgeving met voldoende sportmogelijkheden in de buurt, draagt bij aan (het stimuleren van) gezond gedrag. Integraal gezondheidsbeleid (inzet vanuit het volksgezondheidsdomein als ook vanuit de domeinen Wmo, veiligheid, onderwijs, ruimtelijke ordening, etc.) is dan ook nodig om de gezondheid van Heemskerkse burgers te beschermen en te bevorderen.

3 Wat gaan we ervoor doen?

Activiteiten

- Gebruik maken van periodieke GGD-gezondheidsonderzoeken onder jongeren, volwassenen en ouderen om inzicht te krijgen op gezondheidstoestand van de Heemskerkers en in te zetten op risicogroepen. Het monitoren van de gezondheidssituatie in de IJmond in verband met de fijnstof-problematiek valt hier ook onder.
- Inzetten op preventieprogramma's en gezondheidsbevordering (bevorderen van gezond gedrag), met name gericht op jongeren, waarbij eigen kracht, eigen verantwoordelijkheid (zelf gezonde keuzes maken) en e-health centraal staan. Speerpunten:
 - preventie GGZ en depressie: het verbeteren van tijdige signalering en doorverwijzing bij psychische problematiek/depressie door het verlenen van subsidie (aan o.a. Context), waarbij laagdrempeligheid, herkenbaarheid en samenwerking (met welzijnsaanbieders en de eerstelijns) centraal staat.
 - overgewicht: terugdringen van overgewicht door in te zetten op bewegen via het stimuleren van sport(deelname) en in te zetten op het bevorderen van een gezonde leefstijl (via uitrol van lesprogramma Ik lekker Fit op basisscholen en GALM voor ouderen, zie onderdeel sport in prestatieveld 1). Door inzet van de combinatiefunctionarissen wordt ingezet op meer beweegaanbod en het verbeteren van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs
 - roken/schadelijk alcoholgebruik: verlenen van subsidie om via een gezamenlijke integrale projectaanpak (aan o.a. GGD, Brijder Verslavingszorg en Welschap) in te zetten op preventieactiviteiten om roken en schadelijk alcoholgebruik te verminderen, waarbij afstemming met scholen en andere beleidsterreinen (o.a. veiligheid) centraal staat.
 - seksuele gezondheid: bevorderen van gezond seksueel gedrag door het regionaal inzetten van activiteiten vanuit de GGD

De speerpunten uit uitvoeringsprogramma lokaal gezondheidsbeleid 2008-2011 worden dus voortgezet

- Zorg dragen voor uitvoering van de ouderengezondheidszorg:
 - signaleren van gezondheidsrisico's door middel GGD-onderzoeken en preventief huisbezoek onder 75 jarigen
 - samenwerking bevorderen (o.a. tussen Socius en huisartsen), zodat op basis van signalen gericht informatie, advies en ondersteuning gegeven kan worden
 - vroegtijdig signaleren van dementie en ondersteunen van dementerenden aan het begin van hun ziekteproces en van hun mantelzorgers door middel van betrokkenheid bij de Dementieketen en door het verlenen van subsidie voor producten in de keten (o.a. het alzheimercafe)
 - voorkomen van eenzaamheid door de inzet van sociaal cultureel werk (zie prestatieveld 5)
- Verlenen van subsidie voor de uitvoering van jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen en prenatale zorg, waarbij maatwerk en de aansluiting op het CJG (inclusief zorgcoördinatie en zorg- en adviesteams) centraal staan (zie ook prestatieveld 2).
- Verbinding leggen met zorgverzekeraars, zorgkantoor en de eerstelijnszorg over het vormgeven van voorzieningen en netwerken als ook over afstemming van taken op het gebied van zorg, welzijn en preventie. Doel is ook samenwerking tussen ketenorganisaties te bevorderen, conform het collegeprogramma 2010-2014
- Rekening houden met voorzieningen op het gebied van zorg in de ontwikkeling en samenwerking rondom het 'wonen-welzijn-zorg-aanbod' in het kader van 'Grijswijzer' (zie prestatieveld 1).

- Afstemmen met ViVA ivm activiteiten die zij uitvoert gericht op preventie van diabetes, overgewicht en valincidenten
- Voort zetten van het alarmeringsproject AED om de overlevingskans bij een acute hartaandoening zodoende te verbeteren

Indicatoren

Omschrijving	Referentie-waarde (jaar)	Streef-waarde Wmo-nota 2012-2014
% jongeren (12-18) dat zich gezond voelt (E)	78 (2009) Regionaal 82	82
% volwassenen (19-64) dat zich gezond voelt (E)	91 (2008) Regionaal 91	91
% ouderen (65-74) dat zich gezond voelt (E)	75 (2007) Regionaal 75	75
% 75+ dat zich gezond voelt (E)	51 (2007) Regionaal 51	55
Specifiek:		
% scholieren dat alcohol heeft gedronken in 4 weken voorafgaand aan Emovo-onderzoek	45 (2009) Regionaal 44	44
% scholieren dat zich psychisch ongezond voelt	18 (2009) Regionaal 18	18
% scholieren dat wekelijks rookt	17(2009) Regionaal 19	17

Bron: GGD-gezondheidsonderzoeken onder jongeren (Emovo), volwassenen en ouderen

In navolging van de landelijke preventienota, zal bij de gezondheidsbevordering en preventieprogramma's met name ingezet worden op de jeugd. Uit de gezondheidsonderzoeken van GGD Kennemerland blijkt dat het aantal Heemskerkse jongeren dat zich gezond voelt iets achterblijft bij de regio en het doel voor de komende vier jaar is om dit op gelijk niveau te krijgen. Uit de GGD-onderzoeken onder ouderen blijkt ook dat er met name onder de 75 plussers nog gezondheidswinst te behalen is. Doel is dan ook om ook het aantal ouderen dat zich gezond voelt op gelijk niveau als de regio te krijgen (o.a. via uitvoering van activiteiten op het gebied van ouderengezondheidszorg).

Financiën

De Wmo-kadernota is inhoudelijk conform de programmabegroting van de gemeente Heemskerk ingedeeld. Naar analogie van de programmabegroting is ook een financieel overzicht opgenomen van de middelen die beschikbaar zijn voor het Wmo-beleid.

Het financieel overzicht van het programma Maatschappelijke ondersteuning valt dan ook uiteen in:

- o het onderdeel 'Welzijn' waarin middelen zijn opgenomen die betrekking hebben op de prestatievelden 1, 3, 4 en 5 van de Wet maatschappelijke ondersteuning
- o het onderdeel 'Zorg' waarin middelen zijn opgenomen die betrekking hebben op de prestatievelden 2, 6, 7, 8 en 9 van de Wet maatschappelijke ondersteuning en 'gezondheid' in het kader van de Wet Publieke Gezondheid

Daarnaast zijn in de Wmo-nota ook de beleidsonderwerpen sport, recreatie, onderwijs en cultuur opgenomen, aangezien zij mede bijdragen aan het 'meedoen in de samenleving'. Hoewel enkele van de onderstaande budgetten niet expliciet voor de Wmo worden ingezet, zijn zij wel in het financieel overzicht benoemd om zodoende te borgen dat de financiën van de Wmo-kadernota aansluiten op de indeling van begroting.

Voor het financieel overzicht is de concept-begroting 2012 als uitgangspunt genomen. Aangezien de begroting op het moment van schrijven van de kadernota nog niet was vastgesteld, geldt hierop een voorbehoud. In het financieel overzicht zijn 'beïnvloedbare budgetten' opgenomen. Dit zijn de budgetten uit de begroting, exclusief de organisatiekosten van de gemeente en de afschrijvingskosten van investeringen. De bedragen zijn afgerond op duizendtallen. Het zijn overigens geen structurele (meerjarige) budgetten want voor de begroting 2013 zijn diverse ombuigingsvoorstellen op deze budgetten geraamd.

Programma 2 Maatschappelijke Ondersteuning

Onderdeel Welzijn

Diversiteitsbeleid	€ 75.000
Ouderenbeleid	€ 518.000
Sociaal cultureel werk	€ 1.640.000
Maatschappelijke dienstverlening	€ 676.000
Vrijwilligerswerk en mantelzorg	€ 182.000
Totaal welzijn	€ 3.091.000

Onderdeel Zorg

Individuele voorzieningen	€ 5.829.000
Openbare gezondheidszorg (incl. prest.velden 7,8,9)	€ 607.000
Jeugdgezondheidszorg	€ 548.000
Jeugd- en jongerenbeleid	€ 113.000
CJG	€ 427.000 ¹
Kinderopvang	€ 25.000
Totaal zorg	€ 7.549.000

Onderdeel Sport en Recreatie

Sport	€ 613.000
Speelterrinen	€ 13.000
Recreatie	€ 53.000
Totaal sport en recreatie	€ 679.000

Totaal Onderdeel Maatschappelijke Ondersteuning

€ 11.319.000

¹ Bedrag voor CJG is een raming op basis van de huidige doeluitkering: bedrag is nog niet in de begroting opgenomen

Programma 3 Onderwijs en cultuur

Onderdeel onderwijs

Logopedie	€ 61.000
Onderwijsbegeleidingsdienst	€ 159.000
Achterstandenbeleid	€ 545.000 ²
Regulier peuterspeelzaalwerk	€ 337.000
Brede school	€ 238.000
Volwasseneneducatie	<u>€ 425.000</u>
Totaal onderwijs	€ 1.765.000

Onderdeel cultuur

Bibliotheek	€ 894.000
Cultuur/evenementen	€ 169.000
Muziekschool	€ 789.000
Mediazaken	€ 24.000
Monumentenzorg en archeologie	<u>€ 52.000</u>
Totaal cultuur	€ 1.928.000

Totaal onderdeel Onderwijs en cultuur € 3.693.000

Totaal financiën Wmo-nota € 15.012.000

Voor financiën onder 'openbare gezondheidszorg, inclusief prestatieveld 7, 8 en 9' is het van belang te vermelden dat Haarlem Rijksmiddelen ontvangt voor de uitvoering van haar centrumgemeente-taken voor de regio Zuid- en Midden Kennemerland en Haarlemmermeer. Voor het Kompas (maatschappelijke opvang) is er in 2011 een regionaal bedrag van € 6.311.000 beschikbaar. Voor huiselijk geweld is er in 2012 regionaal een bedrag van € 2.860.000 beschikbaar.

² Bedrag voor achterstandenbeleid is een raming: bedrag is nog niet geheel in de begroting opgenomen

Bijlage 1: Themabijeenkomst met de Raadscommissie WBW over de Wmo-kadernota

Op 12 oktober 2011 heeft er in de Raadscommissie WBW een openbare themabijeenkomst plaatsgevonden over de kaders van de Wmo-nota 2012-2015. Tijdens de bijeenkomst is er aan de hand van drie stellingen gediscussieerd over de uitgangspunten waarop de Wmo-kadernota 2012-2015 gebaseerd is. De stellingen en de onderwerpen die in de discussies over de stellingen aan de orde zijn gekomen, zijn in deze bijlage weergegeven.

Stelling 1: Regierol gemeente

Bij het voeren van regie hanteert de gemeente vier regieactiviteiten: motiveren, verbinden, sturen en ondersteunen.

Stelling: 'Hoe ver reikt de regiefunctie'

Het eigenbelang van en de concurrentie tussen maatschappelijke organisaties belemmert een optimale ketensamenwerking. Sterke regie van de gemeente is nodig. Dat vergt in eerste aanleg veel inzet en energie van de gemeente.

Onderwerpen die in de discussie over deze stelling aan de orde zijn gekomen (flip-over):

- kaders moeten door de gemeente worden vastgelegd
- werk samen in ketens
- zorg voor heldere regelgeving
- versterk de eigen verantwoordelijkheid
- bezie sanctiemogelijkheden
- houd de mogelijkheid open om met andere organisaties zaken te doen
- pak zaken positief aan
- Zorg voor monitoring en controle
- bekrachtig de afspraken in samenwerkingsovereenkomsten / prestatieafspraken

Stelling 2: Zelfredzaamheid

De Kanteling en Welzijn Nieuwe Stijl geven een nieuwe dynamiek: vraaggericht ipv aanbodgericht, resultaat ipv voorziening, minder beoordelend meer vraagverhelderend, uitgaand van de eigen kracht, ondersteuning in eerste instantie in de directe omgeving

Stelling: 'Hoe ver gaat de eigen kracht van de burgers'

Een eigen oplossing is altijd beter dan professionele hulp

Onderwerpen die in de discussie over deze stelling aan de orde zijn gekomen (flip-over):

- is er een oplossing, dan is er een oplossing
- ... en soms zijn er betere oplossingen
- bepaalt de burger zelf de eigen kracht of niet (altijd)?
- naar vraag- in plaats van aanbod-gericht
- zelfredzaamheid tot welk niveau?
Geconstateerd wordt dat niet iedereen even zelfredzaam is (durft iedere burger wel om hulp te vragen?). Bepaal daarom of aanbodgericht werken nodig is/blijft en stel vast onder welke criteria een actieve benadering nodig is
- wees op tijd (niet te laat, maar zeker ook niet te vroeg)
- bepaal de grens tussen afwachten en ingrijpen, en zorg voor de juiste benaderingswijze bij
 - groepen
 - individuen (zo lang mogelijk eigen regie)

Stelling 3: Civil society

De civil society bestaat uit initiatieven die door burgers zelf worden gestart om dat ze die initiatieven belangrijk vinden of omdat ze vinden dat ze bijdragen aan de leefbaarheid van hun leefomgeving of van de samenhang als geheel. Heemskerk wil dat zo'n civil society vooral op buurtniveau zichtbaar is.

De civil society past in het denken van een terugtrekkende overheid.

Stelling: 'Wat betekent actief burgerschap'

Burgers kunnen heel goed zelf initiatieven opzetten. Als overheid hoeft de gemeente daar niets in te doen.

Onderwerpen die in de discussie over deze stelling aan de orde zijn gekomen (flip-over):

- het 'klassieke' systeem is niet meer te betalen
- gemeente moet wel eigen prioriteiten stellen
- het 'aanbodgerichte' werken moet losgelaten/omgebogen worden
- aan initiatieven moeten wel kwaliteitseisen worden gesteld
- zorg voor een handreiking met betrekking tot voorlichting / preventie

Bijlage 2: Reactie Burgerplatform van augustus 2011 op concept Wmo-kadernota

Vooraf

Met veel genoegen hebben we kennis genomen van de concept WMO Kadernota 2012 – 2015 (versie augustus 2011). De nota is korter (minder dan de helft van zijn voorganger) krachtiger en concreter. En we vinden veel van onze bemerkingen uit onze Handreiking terug.

Natuurlijk blijven er nog kanttekeningen over. In deze brief formuleren we onze algemene opmerkingen. De details zijn verwerkt in een door ons **bijgekleurde** nota die als bijlage is opgenomen.

1 Omvang

Wat vooral indruk op ons gemaakt heeft is de omvang die het brede WMO-veld heeft. In de nota "Benchmark Wmo 2010" over de gemeente Heemskerk van de SGBO wordt dit begrip brede WMO gehanteerd. In de bijlage 2 van dat rapport staat welke uitgaven Heemskerk als Wmo-uitgaven ziet. Na enig rekenwerk met de cijfers uit tabellen 13 en 14 op pagina 26 van voornoemd rapport vindt men dat de "brede WMO-uitgaven" ongeveer 1/3 van de uitkering van het Gemeentefonds bedragen. We vragen ons af in hoeverre de gemeentelijke organisatie al is aangepast op deze grote omvang en of ze daarmee de benodigde ondersteuning aan de WMO kan leveren. Moet er teveel aan externen worden overgelaten? Is de Gemeente in staat adequaat regie te voeren binnen een dergelijk veelomvattend uitdagend beleidsplan?

2 Financiën

Er is zeer veel geld gemoeid met het WMO veld. Met instemming hebben we gezien dat U budgets heeft opgenomen bij de prestatievelden 2, 4, 5, 7, 8 en 9:

2 jeugd	€ 1.168.956
4 mantelzorgers en vrijwilligersbeleid	€ 170.000
5 bevorderen maatschappelijk verkeer	€ 2.686.609
7,8,9 maatschappelijke zorg gezondheid	€ 12.194 € 664.648
tezamen	€ 4.702.407

Van de velden 1,3 en 6 zijn er geen financiële gegevens. Wordt dat niet gefinancierd? De begroting 2011 van de Gemeente geeft het volgende beeld:

1,3,4,5 = welzijn	€ 2.963.836
2,6,7,8,9 = zorg	€ 7.247.214
tezamen	€ 10.211.050

Het saldo (lasten – baten) van de "brede" WMO bedragen ruim € 10 miljoen. Moet de andere helft niet vermeld worden? Is het niet juist om aan te geven welk deel van dit budget wordt geormerkt? Daarnaast lijkt het juist i.v.m. de ontwikkelingen in de toekomst een WMO reserve naast de Algemene reserve te creëren.

3 Breedte

De WMO loopt als een meanderende rivier door de gemeentelijke organisatie. In het vorige punt bleek al dat niet alle betrokken budgets in het plan zijn opgenomen. Ware het niet juist om bij iedere actie de financiering (programma, kostenplaats, kostensoort) op te geven? Zo wordt de route van de WMO door de organisatie traceerbaar. Bovendien is veel beter te herleiden waar de politieke en ambtelijke verantwoording ligt bij een deel van het af te leggen traject (actie). Oftewel waar de regie vandaan dient te komen.

4 Indeling, zaken die voor meer prestatievelden gelden

Op zich is een indeling in prestatievelden een logische, maar er zijn natuurlijk zaken die meer dan een veld omvatten.

Een hebben we al aangegeven: Financiën. Een apart hoofdstuk hierover lijkt ons wenselijk.

Verder worden in diverse velden dezelfde organisaties genoemd. Met verschillende inkoopcontracten? Een algemene paragraaf over inkoopcontracten met daarbij behorende kwaliteitscriteria wordt gemist. Wat staat er in de contracten als de contractant zich niet aan de regie van de Gemeente houdt?

Overigens valt het ons op dat vele instanties worden genoemd, de kerk komt in de hele nota 69 x voor namelijk als Heemskerk, nergens als de kerk. Leveren de kerken geen grote bijdrage juist bij de WMO? Denk hierbij bijvoorbeeld aan het platform “Gesprekpartners IJmond Noord” waar vrijwilligers worden opgeleid om inhoudelijke gesprekken te voeren met (oudere) mensen die daar om vragen. Was eenzaamheid geen groot probleem?

Informatie is ook zo'n velden omvattende zaak. Informatie is cruciaal. Het gaat voor elk project vooruit. Zonder kennis geen motivatie. In het algemene deel zou een aparte paragraaf over informatie kunnen worden opgenomen. Met het informeren van de burger (WNS) of doelgroepen daaruit (bv ouderen, mantelzorgers) zijn zaken gemoeid die “veld overstijgend” zijn. Is het opzetten van een informatieplan/nota niet nodig?

Ook moet naar de positie van de adviseurs worden gekeken. Ook hier kan een advies worden gegeven over diverse velden heen. Wat voor “inkoopcontracten” gelden hier? Kwaliteitscriteria? (Ook voor leden van de platformen!)

5 Plan, Do, Check, Action & Feedback

In prestatieveld 1 (sociale samenhang/leefbaarheid) zijn de acties niet puntsgewijs aangegeven. Waar de Gemeente de regie heeft dient de Gemeente ook de acties te benoemen opdat deze kunnen worden gecheckt.

Het plan kijkt niet terug, wel zijn zaken uit het verleden opgenomen. Is een korte terugblik niet wenselijk?

Controle wordt gesuggereerd met de benchmark, maar is dat voldoende? Evalueert de benchmark het plan? Nee toch. Wat is er met de geplande acties gebeurd?

Opnieuw de behoefte om te weten wat de kostenplaats en kostensoort zijn. Controle is dan beter mogelijk. Mogelijk moet een actie-eigenaar of regisseur worden benoemd.

6 Details

We hebben de oorspronkelijk concept-nota bewerkt. Met rood zijn gewenste aanvullingen opgegeven, in blauw staan opmerkingen en kanttekeningen. Die bewerkte nota is als bijlage opgenomen.

Tot slot

Hopende zo van dienst te zijn geweest, in afwachting van het gesprek op 28 Augustus 2011, alvast deze reactie namens het Burgerplatform,

.....

Bijlage

- o “Detailreacties op een concept WMO Kadernota 2012 – 2015”

N.B. Dit is nog niet de officiële reactie. Daartoe wacht het Burgerplatform de nota af zoals deze naar de Raad wordt gestuurd. Daarop zal het platform binnen 6 weken reageren.

Bijlage 3: Verwerking van de reactie van het Burgerplatform van augustus 2011 in de Wmo-kadernota

De algemene opmerkingen van het Burgerplatform in de voorgaande bijlage, zijn betrokken in de concept-Wmo-kadernota. Daarnaast heeft het Burgerplatform ook detailopmerkingen gemaakt. In deze bijlage is weergegeven hoe de opmerkingen van het Burgerplatform zijn verwerkt.

Hoofdstuk 1: Uitgangspunten.

- Voorstel voor het toevoegen van vijfde uitgangspunt over compensatieplicht is overgenomen, het is wel enigszins geherformuleerd;
- Toevoeging 'inkomensafhankelijk' bij profijitbeginsel: overgenomen
- Opmerkingen bij 'regierol gemeenten': overgenomen, tekst is afkomstig uit een document van Conclusion Advies en Management:

Hoofdstuk 2: Ontwikkelingen

- Opmerkingen bij 'De Kanteling' overgenomen door andere formulering.
- Aanvullend punt bij 'Welzijn Nieuwe Stijl': niet overgenomen, betreft een letterlijke opsomming van de uitgangspunten van het project.
- Opmerking betrokkenheid burgers: het project richt zich op organisaties. Er wordt vanuit gegaan dat organisaties op de hoogte zijn van de meningen van hun klanten.
- Opmerking 'met wie?' bij 'wettelijke ontwikkelingen': in tekst aangegeven dat dat in regionaal verband wordt opgepakt.

Hoofdstuk 3: Evaluatie

Algemeen: er is voor gekozen de resultaten van de WMO-beleidsnota te meten door middel van benchmarks en tevredenheidsonderzoek. Door steeds dezelfde methode te gebruiken ontstaat een vergelijkbare trend. Daarnaast worden (jaarlijks) resultaten verantwoordt in jaarverslagen, jaarrekeningen etc. De WMO-kadernota is vooral een vooruitblik en geen terugblik.

Hoofdstuk 4: Participatie

- Opmerking over nabuurschap overgenomen

Opmerking over financiën:

De financiële vertaling van de WMO en de kadernota vind plaats in de begroting. Er is voor gekozen om wel per prestatieveld aan te geven welk (totaal)budget er mee is gemoeid. Dat geeft een compleet beeld. Geen details om te voorkomen dat het teveel over de financiën gaat, want dat is hier niet de insteek. Aangezien de prestatievelden niet overeenstemmen met de indeling in de begroting, en er soms overlap is, is het lastig de exacte bedragen te benoemen.

Naar aanleiding van deze opmerking is een financieel overzicht aan de nota toegevoegd met de (totaal)bedragen zoals die zijn opgenomen in de begroting 2012.

Welzijn:

Prestatieveld 1:

- Bevorderen van betaalbaar levensbestendig wonen: overgenomen
- Opnemen in areaal: niet overgenomen, is te detailistisch. Opmerking wordt wel meegenomen in de uitvoering.
- De vragen wie welke acties gaan doen onder het kopje 'wat gaan we daarvoor doen', worden nader uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's/Plannen van aanpak. Deze uitvoeringsaspecten horen niet in ene kadernota.
- Budget: komt er in.

Prestatieveld 3:

- Opmerkingen onder 'activiteiten': gedeeltelijk te veel op detailniveau, of niet des gemeente, gedeeltelijk overgenomen.
- Budget: komt er in

Prestatieveld 4:

- Opmerking bij 'ontwikkelingen': overgenomen
- Opmerking over bekendheid bij 'doelen': overgenomen bij versterking ondersteuning.
- Opmerkingen bij activiteiten/projecten: de hier genoemde punten zijn projecten die in de komende jaren daadwerkelijk uitgevoerd gaan worden. Het is geen 'wensenlijst' van alle zaken die mogelijk zijn op het gebied van mantelzorg en vrijwilligersbeleid. Dat zou ook te veel in detail treden. De suggesties worden wel meegenomen in de nadere uitwerking van het beleid.

Prestatieveld 5:

- Toevoeging 'inkomensafhankelijke bijdragen' overgenomen.
- Opmerking over draagkracht voor kennisgeving aangenomen. Zal betrokken worden bij de uitvoering.
- Opmerking over toegankelijkheid overgenomen.
- Sterrensysteem: niet des gemeente.

Zorg:

Prestatieveld 2:

- Aanvulling veiligheidshuis: overgenomen

Prestatieveld 6:

- Procedure indicatiestelling bij 'activiteiten': te veel op detail. Daarnaast gata de gemeente slechts over een beperkt deel van de indicatie. Deelopmerkingen worden meegenomen in de uitvoering.
- Domotica is nu niet het geval. Opmerking zal worden meegenomen, er zal bezien moeten worden wat de mogelijke consequenties zijn.
- Opmerking over oneigelijk gebruik: overgenomen.
- Budget: komt er in.

Prestatieveld 7, 8 en 9:

- Opmerking over overgang AWBZ is overgenomen. Daarbij wordt verwezen naar prestatieveld 5, waar de voorbereidingen op de AWBZ nader worden toegelicht
- Opmerking over zorgdakwoningen (die inmiddels omgedoopt zijn tot kanswoningen) is overgenomen. Deze worden nu als voorbeeld genoemd in de sluitende keten van woon- en opvangvoorzieningen
- Noodteam toegevoegd bij uithuiszetting

Gezondheid:

- Opmerking bij 'wat gaan we daarvoor doen': controle supermarkt is een taak en zaak van de VWA. Op zich wel mee eens.
- Onder 'zorg dragen voor uitvoering van de ouderengezondheidszorg': het voorstel van BPF voor themagerichte seniorenwijzer betreft een wijze van uitvoer waaraan in een later stadium pas invulling kan worden gegeven.
- Opmerking bij 'acties (doen) ondernemen naar aanleiding van het 75+ project. Het preventief huisbezoek onder 75-jarigen is opgenomen onder prestatieveld 5 aangezien hier ook het ouderenbeleid/ouderenwerk onder valt. Aangegeven is dat afspraken worden opgenomen in prestatieovereenkomsten en deze vanaf 2013 nog meer output gericht worden.
- Opmerking over gebruik van gezondheidsvoorlichting valt onder de bullet 'inzetten op preventieprogramma's en gezondheidsbevordering'. Gezondheidsvoorlichting over depressie, alcohol e.d. valt hier ook onder

Bijlage 4: Formeel advies van het Burgerplatform van oktober 2011 op concept Wmo-kadernota

Datum 10 oktober 2011
Betreft advies Burgerplatform
T.a.v. College B&W
c.c.
Pagina 1/48
Onderwerp advies concept WMO-kadernota 2012-2015

Geachte college,

De leden van het burgerplatform hebben de *concept WMO-kadernota 2012-2015, gemeente Heemskerk 'Met elkaar'* in goede orde ontvangen.
Het burgerplatform is verheugd dat de eerste reacties van het platform direct zijn verwerkt in de conceptnota: in opvolging daarvan vindt u bij dezen het advies van het burgerplatform.

Algemeen

De eigen verantwoordelijkheid van burgers wordt regelmatig benoemd in de nota en is ook één van de uitgangspunten van de WMO. Het burgerplatform signaleert hierbij het gevaar dat de gemeente zich (te) afstandelijk opstelt. Voor het nemen van eigen verantwoordelijkheid is een bepaalde mate van bewustwording nodig: het burgerplatform adviseert om bij de uitvoering gebruik te maken van een communicatieplan ten behoeve van de informatie aan burgers.

Het burgerplatform adviseert om in de nota consequent de term 'cliënt' te gebruiken in plaats van 'klant'.

Ten aanzien van de eerste reactie van het burgerplatform: deze betreft voor een deel meer praktische zaken die in de uitvoering liggen. Het burgerplatform adviseert om de eerste reactie als bijlage te handhaven in de nota, naast dit advies. Overigens gaat het platform er van uit dat zij betrokken blijft, dus ook gelegenheid krijgt om advies uit te brengen op de uitvoeringsprogramma's, plannen van aanpak en/of prestatieovereenkomsten.

Hoofdstuk 1: Uitgangspunten

Voor de goede orde merkt het platform op dat de opmerking over de regierol van de gemeente niet zijn overgenomen van een document van Movisie, maar van een artikel '*investeren en regiseren*' van Conclusion Advies en Management.

(<http://www.kennisportal.com/main.asp?ChapterID=5940>)

In de nota is sprake van vijf fasen: verkenningsfase, analysefase, visievormingsfase, ontwerpfasen en de implementatiefase. Het burgerplatform vraagt hierbij extra aandacht voor het informeren van de partners. Daarnaast adviseert het burgerplatform om na de implementatiefase aandacht te geven aan evalueren en op basis daarvan mogelijk bijsturen op basis van de Deming Circle (plan,do, act, check).

Hoofdstuk 2: Ontwikkelingen

Ten aanzien van Welzijn Nieuwe Stijl onderschrijft het burgerplatform de visie van de gemeente om zorg op maat te leveren: dit biedt de kans voor efficiency op alle niveaus.

Daarnaast adviseert het platform om aandacht te houden voor de betrokkenheid van burgers: naast de kennis van organisaties van de mening van hun cliënten adviseert het platform om ook op andere manieren burgers te betrekken.

Programmaonderdeel Welzijn

Ten aanzien van vrijwilligers en mantelzorg signaleert het burgerplatform dat dit meer aandacht behoeft: beiden zijn essentieel en vormen de basis van de civil society. Het percentage vrijwilligers is vertekend omdat burgers vaak meerdere vrijwillige taken verrichten. Daarnaast is het percentage overbelaste mantelzorgers relatief hoog en vraagt specifieke begeleiding.

Programmaonderdeel Zorg

Ten aanzien van het inzetten van combinatiefunctionarissen adviseert het burgerplatform om hierbij expliciet aandacht te geven aan de begeleiding van kinderen met een beperking.

Ten aanzien van vrijetijdsbesteding voor jeugd en jongeren adviseert het burgerplatform om hierbij ook specifiek aandacht te geven aan de overlast door hangjongeren.

Tenslotte neemt het burgerplatform de gelegenheid om aandacht te vragen voor casemanagement zoals dat momenteel wordt aangeboden door het DOC-team van Dijk en Duin voor mensen met dementie. Deze formule kan ook prima werken voor andere doelgroepen.

Met vriendelijke groet,

Mw.I.Karsten
Voorzitter Burgerplatform Heemskerk